

Notulen van de openbare raadsvergadering van 5 en 6 november 2018

Aanvang	5 november, om 19.30 uur
Plaats	Raadzaal gemeentehuis te Heerde
Aanwezig	de voorzitter: Mr. G.J. de Graaf de leden: CU-SGP: J. Tuinman, B.J. van der Linde, G. van der Rhee, H. Sellies CDA: J. Grotenhuis-van der Horst, J. Kampherbeek, H.J. Mateman VVD: B.D. Volkers, G.J. Hardam-Postma GBP: W. de Weerd, W.J. Boeve, J.W.J. van Ommen PvdA: B. Horst, G. Vijge-Koning D66/GL: S.I. van Amerongen, D.J. Landman-Kok het college: de wethouders H.J. Berkhoff, Y. Çegerek en W.I. Meijer de griffie: B. Espeldoorn-Bloemendal, M. van der Veer
Afwezig m.k.	verder aanwezig: gemeentesecretaris B. van Zuthem S.J.L. Nienhuis

5

Algemeen

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering met het ambtsgebed en heet alle aanwezigen hartelijk welkom.
10 Er is afmelding ontvangen van de heer Nienhuis. RTV 794 maakt opnamen van de vergaderingen.

2. Vaststelling agenda

-Er zijn drie amendementen en vier moties aangekondigd. Deze worden vanavond door de desbetreffende fracties ingebracht en worden morgen betrokken bij de besluitvorming rond de begroting.
15 -Mevrouw Van Amerongen heeft te kennen gegeven zich terug te willen trekken uit de vertrouwenscommissie. Om haar ontslag te verlenen en mevrouw Landman te benoemen, stel ik u voor dit voorstel als agendapunt 6. aan de agenda toe te voegen. De voorzitter vraagt of de raadsleden daarmee kunnen instemmen. Dat is het geval.
20 -De voorzitter vraagt of er nog wijzigingen op de agenda zijn. Dat is niet het geval en de agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

3. Sprekrecht publieke tribune over agendapunten

Vier personen hebben zich voor vanavond aangemeld als spreker, te weten: de heer Van der Vijgh namens het Platform Kunst en Cultuur, mevrouw Van der Vliet namens Cultuurplein Noord-Veluwe, 25 de heer Gelsing namens Recron en de heer Prins namens Molecaten. Voorzitter: Ik heb de heer Van der Vijgh en mevrouw Van der Vliet telefonisch meegedeeld dat wij een voorstel in de raad van december zullen brengen over de inspraak rond de begroting 2020 e.v. en dat zij vanavond het woord kunnen voeren, maar dat de dialoog over de bezuinigingsvoorstellen zoals die vanaf 2020 zijn opgenomen, in januari/februari zal plaatsvinden.
30

Inspraak de heer Van der Vijgh, namens Platform Kunst & Cultuur

Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

35 Vragen aan de heer Van der Vijgh

De heer Volkers: In Heerde zijn ook sport- en muziekverenigingen die veel minder subsidie krijgen. Hoe verhoudt u zich daarmee? Met de bibliotheek bent u de grootste subsidieontvanger, maar er zijn ook verenigingen die met vrijwilligers werken. De heer Van der Vijgh: Het was een droevige zaak toen het programma voor 2019 tot stand kwam en bleek dat de stofkam was gebruikt om een aantal

5 culturele activiteiten van minder subsidie te voorzien. We moeten maar afwachten waar dat toe zal resulteren. Ik ben verbaasd dat in de programmabegroting 2019 staat dat men niet de stofkam zal hanteren, maar dat men het flink zal aanpakken. €100.000,= is een groot bedrag. Maar de stofkam zou niet worden gehanteerd. Alle bedragen onder de €1.000,= die aan culturele instellingen worden gegeven, worden geschrapt. Dat is de tweede stofkam die er doorheen gaat. Ik begrijp niet dat dit aan de ene kant wordt beweerd en dat er aan de andere kant wat anders wordt gedaan.

10 De heer Van Ommen: U noemde de rol die u kunt spelen bij het aanbieden van muziekonderwijs op de basisscholen. Is daar behoefte aan bij de basisscholen van Heerde? De heer Van der Vijgh: Ik ben daar niet voor benaderd, maar heb dat wel kunnen constateren. Als je je voor kunst en cultuur wilt inzetten, moet je bij de jeugd beginnen. Als in het basisonderwijs aandacht voor muziek ontbreekt, doordat er geen muziekdocenten meer op scholen functioneren, is dat een verarming, die je als inwoner van Heerde direct constateert. De heer Van Ommen: Muziekdocenten moeten voor een deel ook door scholen worden bekostigd, maar geld en tijd in het rooster zijn vaak op.

15 De heer Mateman: In de laatste alinea van uw betoog spreekt u de verwachting uit dat de besluitvorming van deze vergadering geen restricties aanbrengt in bewonersparticipatie. Waarom heeft u die laatste noot zo gezet? Waar zit uw zorg? De heer Van der Vijgh: Dit is een grote zorg, want er wordt een besluit genomen en daarmee een kader afgesproken voor 2020 e.v. Ik wil ervoor
20 waarschuwen dat die kaders niet zodanig zijn dat er in 2019 tegen mensen die dan inspreken wordt gezegd dat men zich in november 2018 niet heeft gerealiseerd dat een bepaalde situatie zich zou kunnen voordoen en dat die situatie dan niet mogelijk is, omdat de raad in 2018 een besluit heeft genomen. De heer Mateman: U bedoelt dus dat we straks niet moeten zeggen dat die €100.000,=, die moet worden bezuinigd, vaststaat en hoe dat moet worden ingevuld? De heer Van der Vijgh:
25 Breder. Het gaat niet alleen om die €100.000,= voor het Cultuurplein. Het tweede argument om hier vanavond in te spreken is dat er bijtijds over deze problematiek en mogelijke oplossingen wordt nagedacht. Het gaat mij om het totaal van de bezuinigingen. Er gaan meer mensen inspreken. Dan moeten er mogelijkheden zijn om te luisteren en te handelen.

30 De heer Tuinman: Stel dat de bezuinigingen doorgaan, wat levert u dan exact in? Bezuinigingen leiden tot minder, maar kunt u inzichtelijk maken waar het om gaat? Moet het aantal lesuren worden verminderd, of het aantal voorstellingsavonden? De heer Van der Vijgh: Ik sta hier niet namens het Cultuurplein, maar namens het Platform Kunst & Cultuur. Alle culturele instellingen van Heerde zitten aan tafel en hebben kennis genomen van de problematiek bij het Cultuurplein.
35 Namens hen breng ik dit in. Deze vragen moet het Cultuurplein beantwoorden.

Mevrouw Landman: Ik ben verbaasd dat organisaties op dit moment nog moeten inspreken. In een vorige vergadering hebben we afgesproken dat organisaties die toen werden genoemd, meteen zouden worden getroffen door het weghalen van die €100.000,=. De raad heeft toen gehoord dat
40 het breder getrokken zou worden en dat met meer organisaties zou worden gekeken hoe er een slag kan worden gemaakt om die gelden naar boven te krijgen. De heer Van der Vijgh: Dat zou alleen maar mooi zijn. Dat was één van mijn twee suggesties; maak het aantal instellingen waar die bezuinigingen vandaan moeten komen breder, dan wel helemaal niet uit de cultuursectie.

45 **Inspraak mevrouw Van der Vliet, namens Cultuurplein Noord-Veluwe**

Mevrouw Van der Vliet: Als antwoord op de vraag van de heer Van Ommen; wij krijgen wel degelijk vragen uit het onderwijs voor muziekonderwijs. Dat is wat onze cultuurmakelaars doen. Muziekonderwijs leveren op scholen is een deel van ons werk.

50 Mevrouw Van der Vliet spreekt in. Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Vragen aan mevrouw Van der Vliet

De heer Horst: Wat is de totale begroting waarmee het Cultuurplein werkt? Kunt u ook wat over de rijks gelden zeggen die u ontvangt en wat zou het percentage zijn die deze bezuinigingen inhouden?

55 Mevrouw Van der Vliet: Onze totale omzet zit rond de €1 mln. Dit omvat zowel de rijks gelden als de

subsidies van Heerde en Epe en de inkoopgeldten van de cultuurmakelaars. Van de gemeente Heerde krijgen wij €200.000,= subsidie. De bezuiniging is daar de helft van. We kunnen geen gelden van Epe gebruiken voor lessen in Heerde.

- 5 Mevrouw Van Amerongen: U heeft aangegeven graag te willen participeren in de participatieronde. Ziet u ook een rol voor kunst en cultuur en voor het Cultuurplein in het bijzonder, om hier een positieve rol in te vervullen? We staan voor de taak €1,8 mln. te realiseren. Juist vanuit kunst en cultuur kan er een goede bijdrage worden gegeven door mensen te stimuleren hier in mee te denken. Ziet u hier een rol? Mevrouw Van der Vliet: Ik zie daar zeker een rol, maar dan moet er wel
- 10 een gelijkwaardige uitgangshouding zijn. Als we die gesprekken in gaan met op papier €100.000,= bezuiniging voor het Cultuurplein, dan zijn wij een ongelijke partner. Als de €100.000,= bezuiniging voor de hele sector is, kunnen we daar met z'n allen creatief mee aan de slag. Dan ben ik daar absoluut voor.
- 15 De heer Kampherbeek: We hebben elkaar al eerder gesproken en toen had u hetzelfde enthousiasme. U wilt het komende halfjaar met de bevolking zoeken naar een oplossing. De fractie van het CDA wil u daar van harte bij steunen. Op pagina 85 staat dat u € 243.000,= krijgt. Daar gaat €100.000,= van af. We zien met belangstelling tegemoet welke mogelijkheden we zouden hebben. Mevrouw Van der Vliet: Het Cultuurplein krijgt €195.950,= op haar rekening als subsidie +
- 20 €24.000,= voor de cultuurmakelaar. Ik weet niet waar die €243.000,= vandaan komt.

Inspraak de heer Gelsing, namens Recron

Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

25 Vragen aan de heer Gelsing

Er zijn geen vragen aan de heer Gelsing.

Inspraak de heer Prins, namens Molecaten

Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

30

Vragen aan de heer Prins

Er zijn geen vragen aan de heer Prins.

Ter besluitvorming met beraadslaging (B-onderwerpen)

35 4. Begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022

Eerste termijn

- Algemene beschouwingen fracties en aankondigen moties en amendementen
- Reactie college op beschouwingen, moties en amendementen

40

Iedere fractie heeft ongeveer 15 minuten voor de Algemene Beschouwingen. Daarnaast is er voor de fracties tijd om alleen de dictums van hun aangekondigde moties of amendementen voor te lezen.

De volgorde is als volgt:

45

1 VVD	de heer Volkers
2 CDA	mevrouw Grotenhuis
3 GBP	de heer Van Ommen
4 PvdA	de heer Horst
5 D66/GL	mevrouw Van Amerongen
50 6 CU-SGP	de heer Tuinman

Tijdens de Algemene Beschouwingen worden de volgende amendementen en moties ingediend:

- Amendement nr. 2018-06 namens D66/GL en VVD inzake communicatie ombuigingen
- Amendement nr. 2018-07 namens CDA, CU-SGP en PvdA inzake hondenbelasting

- Amendement nr. 2018-08 namens D66/GL inzake taakstelling gemeente
- Amendement nr. 2019-09.2, raadsbreed inzake Toeristenbelasting
- Motie nr. 2018-06 namens VVD en D66/GL inzake meerjarenraming 2020-2022
- Motie nr. 2018-07 namens CDA, CU-SGP en PvdA inzake toeristenbelasting en extra inkomsten
- 5 - Motie nr. 2018-08 namens PvdA, CDA, CU-SGP en D66/GL inzake kwantitatieve eisen woningbouw
- Motie nr. 2018-09 namens D66/GL inzake het raadhuis

De Algemene Beschouwingen van alle partijen en de moties en amendementen zijn als bijlagen aan dit verslag toegevoegd.

Voorzitter: Vandaag zagen wij een berichtje dat de minister van Binnenlandse Zaken heeft besloten de vergoeding voor raadsleden van gemeenten onder de 24.000 inwoners op te hogen en gelijk te stellen met die van gemeenten tussen de 24.000 en 40.000 inwoners.

15 **Reactie college op beschouwingen en amendementen**

Reactie wethouder Meijer

Dank voor de Algemene Beschouwingen. Het college proeft bij alle fracties de ambitie om ervoor te zorgen dat Heerde weer op de kaart komt te staan en dat daar bijdragen in moeten worden
 20 geleverd, door aan de ene kant te investeren en aan de andere kant de financiën beter op orde te krijgen. Het is ook mooi om te constateren dat een aantal sprekers ook die handschoen wil oppakken. Dat is ook belangrijk voor de wijze waarop we straks het traject met de samenleving in gaan. Het is van belang dat participatieve traject op een zorgvuldige manier in te steken.

Algemene opmerkingen. Er ligt een eerste begroting voor 2019-2022. Dit is de eerste begroting van het nieuwe college. Daarin zijn de ombuigingen meegenomen. Een pakket van € 1 mln. in 2019, groeiend naar € 2 mln. in 2020. En er is ruimte voor nieuw beleid, duurzaamheid en versterking van kernen. We streven een soberder bestuursstijl na. Geen gekke dingen doen, maar doen wat nuttig is voor onze samenleving. Verschillende fracties beklemtonen dat er een helder financieel kader moet
 30 liggen. Die presenteren we hier. Sommige fracties vragen of het is ingevuld. Wat we hier neerleggen, is een begroting die in meerjarenperspectief sluitend is en waar in verschillende jaarschijven een aantal ombuigingen in is opgenomen. Het financieel kader voor de ombuigingen is daarmee gegeven en ligt vast qua ombuigingen en intensivering van nieuw beleid. Vorige week werd bekend dat we ruim €400.000,= van het Gemeentefonds hebben gekregen. Dat gaat om het
 35 verminderen van een tekort over 2016 en 2017 in 2018 en heeft geen enkele doorwerking met de begroting 2019 e.v. Het bevestigt alleen dat wij een tekortgemeente zijn in het sociaal domein.

De VVD wil, naast de ombuigingen die we voorzien van €1 mln. groeiend naar € 2 mln. in 2022, de ambitie neerleggen een extra miljoen te vinden en daarmee te werken aan een gezonde
 40 samenleving. Het college nodigt de VVD uit duidelijk te maken waar dat miljoen moet worden gevonden. De opgave die we hebben gedaan om €1 mln. in 2019 op tafel te krijgen, groeiend naar €2 mln., is al een hele forse opgave. Dat is een bijdrage die we in het eigen huis gaan merken, in het sociaal domein en in de publieke ruimte. Op 3 september heeft het college desgevraagd een pakket maatregelen neergelegd, wat een bredere opgave was dan de keuzes die we hebben
 45 voorgerekend. Er ligt nu een pakket voor ter besluitvorming, maar er is ook een pakket dat we niet hebben overgenomen. Daar vragen wij uw oordeel over. We horen morgen graag waar de VVD specifiek aan denkt om nog een miljoen extra te bezuinigen.

D66/GL komt met een extra opgave en geeft aan hoe dat moet worden ingevuld, nl. extra op de
 50 ambtelijke organisatie en extra op het gebied van vastgoed. Eén van de ambities in het collegeprogramma is vastgoed te vervreemden. Dat zijn vaak intensieve, langdurige trajecten, waarvan je maar moet afwachten wat je eruit haalt. Dat gaat vanzelf komen, maar het college wil zich niet rijk rekenen. Rekening houdend met voorgaande gedachtesgangen, zult u begrijpen dat het college zorgen heeft met de motie om €1 mln. extra om te buigen en om €500.000,= extra mee te
 55 nemen als structurele opgave om ruimte te vinden. Dat zijn verzwarende van wat er nu op tafel ligt.

Een aantal partijen in de raad vraagt zich af of de hondenbelasting een goede oplossing is. De werkzaamheden van de BOA op het gebied van veiligheid en jeugd lopen ten einde en we hadden bedacht dat we de BOA zouden kunnen inzetten om de inning van de hondenbelasting vorm te geven. Daar is extra ambtelijke capaciteit voor nodig. Een meerderheid van de raad wil dit niet doen. Het college heeft hier 2 vragen bij: Het amendement gaat over een maatregel voor 1 jaar. Wilt u de maatregel 1 jaar opschuiven en in 2020 de hondenbelasting invoeren? Of wilt u er volledig vanaf zien? U stelt voor dat te dekken uit de Precariobelasting. Doet u dat over meerdere jaren, dan loopt u in 2022 aan tegen het feit dat de inning van de Precariobelasting komt te vervallen en moet u hier alsnog in de begroting een oplossing voor vinden.

Een aantal fracties heeft zorgen over de toeristenbelasting, maar anderen willen dit wel doen. Toeristenbelasting wordt door gemeenten op verschillende manieren gebruikt. Sommigen zetten de opbrengst volledig in voor recreatie en toerisme en anderen als algemeen dekkingsmiddel voor de begroting. In Heerde is in 2016 de afspraak gemaakt dat de opbrengst van de toeristenbelasting voor de algemene dekking van de begroting is. Het bedrag van €190.000,= en de voorgestelde verhoging zijn algemeen dekkingsmiddel voor de begroting. Daarnaast zit er €375.000,= in de begroting, waar het hele product recreatie en toerisme voor wordt ingevuld, zoals het steunen van Wij zijn Heerde en Visit Veluwe en het aanleggen van toeristische fietspaden. Daar hebben we eind 2016/begin 2017 uitgebreid over van gedachten gewisseld. In de motie stelt u voor het bedrag dat nu al binnenkomt als dekkingsmiddel in te zetten en van de op te halen €90.000,= een doelbelasting te maken. Dan valt er structureel €90.000,= als dekkingsmiddel weg. Daar moeten we wel een oplossing voor hebben.

Het college proeft een breed draagvlak voor de uitruil van rioolbelasting en OZB. Het beeld dat dit een enorme OZB-stijging is, die kosten met zich meebrengt in ruil voor de rioolbelasting, deelt het college niet. Het college heeft daar zorgvuldig met de raad over van gedachten gewisseld en mevrouw Landman vroeg wat dit voor de burger zou opleveren. Het college heeft toen een aantal overzichten gemaakt. Dit overzicht staat helemaal achter in de vergaderstukken.

Leges dienen kostendekkend te zijn. GBP stelt dat voor alles leges moeten worden betaald. Dat is niet aan de orde. Tegenover producten die de gemeente aanbiedt, staan leges, of het nou een rijbewijs is, een visum of een omgevingsvergunning. Dat is een gegeven. Als GBP dat transparanter wil, hoor ik dat graag. Het is hier gebruikelijk dat mensen aan de voorkant wordt verteld wat de kosten van producten en diensten zijn.

Managementletter. Op 15 oktober heeft het college een raadsvoorstel gedaan, wat ook in de audit van 2 oktober is besproken, waarin is afgesproken hoe we als raad en college staan in relatie tot de accountant. Er is een goede uitwisseling van informatie op verschillende niveau's tussen college, raad en accountant. De controllerverklaring wordt na afronding van de jaarrekening aangeleverd en gaat naar de raad, met een afschrift aan het college. Dat is bijlage 3 van het raadsvoorstel van 15 oktober. Het verslag van bevinding gaat na afloop van de controle van de jaarrekening naar de gemeenteraad met een afschrift aan het college. De managementletter gaat na afronding van de interim controle, voorzien van vertrouwelijke opmerkingen aan het college, met een afschrift ter kennisname aan de auditcommissie. Dit proces draaien we sinds 2012 en op 15 oktober heeft u uw akkoord daarvoor gegeven. Het college wil die route graag voortzetten.

In het kader van de oproep van de PvdA om te lobbyen richting het rijk, zijn collega Cegerek en ik in juni naar het VNG jaarcongres geweest, om aan te geven dat we een tekort hebben op het sociaal domein. In december hoopt het college weer naar een landelijke vergadering te gaan om dit blijvend te agenderen. Dit keer met steviger argumenten, omdat het rijk erkent dat we een tekortgemeente zijn.

D66/GL trekt dit in twijfel, maar het proces om tot ombuigingen te komen, hebben wij in juni, juli, september en oktober met elkaar besproken. Ook het pakket aan ombuigingen is op verschillende momenten aan de raad voorgelegd. In het fractievoorzittersoverleg hebben we voorgesteld daar nog

een extra avond voor te beleggen. De fractievoorzitters gaven aan dat dat niet nodig was. Ik vind het bijzonder in de Algemene Beschouwingen te horen dat we er maar een paar minuten aan hebben besteed.

CU-SGP vraagt naar de nieuwe winkelstraat. De middenstand heeft de opgave om flink aan de bak te gaan. In oktober is een conceptversie van het actieplan gereed gemaakt. Dat wordt de komende tijd besproken en dan is het aan de middenstandsondernemers om dat actieplan zelf te gaan uitvoeren. Dit plan hebben ze met steun van de gemeente, de Rabobank en externe deskundigheid opgebracht.

D66/GL wil vanuit de participatiegedachte dat de kracht in de samenleving ligt, kijken of er meer dingen te doen zijn en noemt daarbij het Ondernemersfonds. Het was voor het college een aangename verrassing dat dit initiatief door de ondernemers zelf is opgepakt. In december/uiteindelijk januari komt hiervoor een voorstel richting de raad hoe dat fonds verder kan worden gebracht.

De €100.000,= die voor duurzaamheid en versterking van de kernen wordt ingezet, is niet per kern bedoeld. In haar bijdrage wekt de VVD de suggestie dat dit bedrag voor Wapenveld zou zijn. Er is voor 2019 1 x €100.000,= beschikbaar voor duurzaamheid en versterking kernen.

De energietransitie is een uitdaging en een opgave en het college wordt gevraagd een visie neer te zetten. Er is een themabijeenkomst geweest en op 20 november is er een gezamenlijke raadsbrede bijeenkomst van de Cleantechregio over energietransitie. In de raad van januari kunnen we van gedachten wisselen over een voorstel van de 8 raden over de regionale energiestrategie. Tussentijds hopen collega Berkhoff en ik in november met de raad van gedachten te wisselen hoe we, totdat het totaalplaatje er is, met lokale initiatieven om zullen gaan. Op verzoek van de raad is daar een discussienotitie voor voorbereid. Grootste zorg is dat het in zo'n snel tempo moet, omdat het aanbod van de RES in juli 2019 klaar moet zijn en er in diezelfde periode ook nog een participatief traject moet worden gelopen. Dat gaat spannend worden.

Reactie wethouder Berkhoff

De fracties hebben veel opmerkingen gemaakt over het sociaal domein, wonen en het accommodatiebeleid. Veel opmerkingen over het sociaal domein komen voort uit de themabijeenkomst die de raad onlangs heeft gehad, waarin we de beweging kenbaar hebben gemaakt om versneld van verzorgingsstaat richting participatiesamenleving te komen en de wijze waarop wij willen omgaan met het inzetten van preventie. Ontschotten, verbeteren van de toegang en daarmee de indicatiestelling en monitoring zijn aan de orde geweest.

De cijfers zijn niet zo dramatisch als de heer Volkers ze voorstelt. Er is een tekort op WMO en Participatiewet, maar niet in getallen van €1,5 mln. en €1,3 mln. De financiën zijn een punt van zorg, maar dat is een landelijk gegeven. Er vindt een lobby plaats, maar wij zitten zelf ook niet stil in die transformatie. In deze begroting geven we aan dat we in het eerste jaar investeren, om daarmee in de volgende jaren via een nieuwe werkwijze tot bezuinigingen op het sociaal domein te kunnen komen. In de themaraad hebben we een aantal scenario's geschilderd voor de nieuwe toegang van 0-100 die we voor ogen hebben. Aan de Eperweg gaat dat niet lukken. We hebben de ambitie de gespreksvoering te koppelen aan een laagdrempelige inloofunctie, waardoor de binding met welzijn in de samenleving gaat ontstaan. Willen we daar nog een brede basisvoorziening aan koppelen, dan wordt het nog ingewikkelder. Die scenario's (nr. 3 en 4 uit de presentaties) worden nu onderzocht. De mogelijkheden, fysiek en financieel, komen terug naar de raad.

In de monitoring hebben we enorme slagen gemaakt. Dat is ook getoond in de themaraad. Ook in de nieuwe aanbesteding en contractering van Jeugd- en WMO-zorgproducten zullen wij beter in staat zijn het sociaal domein te monitoren, omdat de facturering maandelijks moet gaan plaatsvinden. We hebben maandelijks inzicht in onze uitgaven m.b.t. het sociaal domein. Deze enorme slag hadden we niet alleen kunnen maken. Die is in de regio gemaakt. Als wethouder van de gemeente Heerde ben ik trots op onze medewerkers en op de actualiteit van de cijfers van de

gemeente Heerde als ik in een regionaal overleg zit met onze zorgregio. Onze medewerkers zijn bij en zijn zo bijdehand om gemotiveerd gebruik te maken van die stroppenpot van het rijk.

De raad vraagt hoe het is met de ambitie om accommodaties te privatiseren. Dit is ingewikkeld door de complexiteit en de eigendomssituaties van Molenbeek. Inmiddels is het onderhoud van de velden vanaf 1 januari 2019 geprivatiseerd. We zijn nog steeds met verenigingen in gesprek over privatisering van de accommodaties, zoals de kantine van de Faberhal en Villa Jacoba. We doen een inventarisatie wat het laatste zetje moet zijn om de kleedkamers bij de sportverenigingen te privatiseren. Dan zullen we vanaf een nulmeting en achterstallig onderhoud tot een akkoord met verenigingen moeten komen. Maar dan moet je als gemeente ook geld hebben om dat te kunnen doen. Dat onderzoek willen we in de eerste helft van 2019 afronden. Er zijn al belangrijke stappen gezet.

Er werd gevraagd hoe het met de ontwikkeling van het hart van Heerde en de gemeentewerf staat. Het initiatief van Van Wijnen Groosman is leidend geworden in die ontwikkeling. De vraag is nu hoe we dat gestructureerd verder brengen. Er ligt een aantal belangrijke vraagpunten rond dit initiatief; de haalbaarheid in relatie tot duurzame verstedelijking, verkeersafwikkeling en maatschappelijk draagvlak. Uit de evaluatie van de uitnodigingsplanologie hebben we geleerd dat de gemeente ook zelf partner moet zijn in de ontwikkeling. Daar ligt een samenwerkingsopgave. Er is een ARI onderweg met volledige informatie over de stand van zaken. Het doel van de intentieovereenkomst is de onderzoeksopgave uiterlijk februari 2019 af te ronden om het college in staat te stellen een grondhouding te kunnen aannemen. De Hof van Cramer in het raadhuis in Wapenveld is het niet geworden, maar we willen graag in het centrum met de Hof van Cramer aan de slag, omdat dat een bijzonder waardevolle toevoeging zou zijn voor het centrum van Wapenveld. De tennishal is op dit moment nadrukkelijk in beeld en daar zijn we gestructureerd mee aan de slag. Eerst bekijken we wat er binnen de milieucirkel van Akzo kan, want de milieuwetgeving is aangepast. Als daar kan worden gewoond en gewerkt, dan willen wij aan de slag met partijen die betrokken zijn bij de Hof van Cramer en bij de medische zorg in Wapenveld, met daarbij een opgave voor wonen. Daar betrekken we ook de Dorpsraad bij. Het college komt zo snel mogelijk met een concreet plan van aanpak.

PlusOV. GBP wil er geen stuiver bij doen voor onnodige zaken of gemaakte fouten. Dat is een goede insteek, ook gezien de adviezen die de commissie heeft meegegeven voor de contractverlenging met PlusOV: goed kijken naar de beheersbaarheid van kosten en dat uittredende partijen betalen voor de frictie die zij achterlaten. Dat bestuurlijk proces wordt binnenkort gestart. Er werd ook gevraagd naar het actief verkopen van onroerend goed van de gemeente. In januari 2019 komt er een nota strategisch vastgoedbeleid naar de raad.

Versnelling in de woningbouw. Op 4 oktober 2017 is er een woningmarktonderzoek uitgevoerd door Companen. Dat was een gezamenlijk onderzoek van Triada en de gemeente Heerde. De focus lag op de sociale huursector, maar er is ook breder gekeken. Uit dat onderzoek is naar voren gekomen dat er de komende 10 jaar tussen de 95 en 135 sociale huurwoningen moeten worden gebouwd om in de behoefte te voorzien. Om actief op dat segment te kunnen sturen, hebben wij in onze vergadering van 16 oktober gezegd dat wij, voor de tijd die wij nodig hebben om tot een woonagenda te komen, dat woningmarktonderzoek nemen als kader voor onze gesprekken met initiatiefnemers en in onze gesprekken met de corporatie voor prestatieafspraken voor woningbouw. In het collegeakkoord hebben we afgesproken dat de woonvisie moet worden geactualiseerd en dat we naar een woonagenda toe willen, die zowel kwalitatief als kwantitatief heldere kaders heeft. Daarbij brengen we ook de locaties in beeld en de plannen met een positieve grondhouding waarvan de bestemmingsplannen in voorbereiding zijn, zodat de raad een duidelijk beeld heeft waar we de komende tijd gaan bouwen. Als we onze behoeften kennen, kunnen we bepalen of we het wel of niet redden met de locaties die nu in de markt zijn. Als we het niet redden, moeten we ook naar uitbreidingslocaties kijken, maar we moeten zuinig zijn op onze groene ruimte en kijken hoe we kunnen herontwikkelen. Kwalitatieve aspecten spelen ook een rol, zoals energietransitie, leefbaarheid en zorg. Ook moeten we keuzes maken wie er komen te wonen. Er zijn diverse

doelgroepen die voor een sociale huurwoning in aanmerking komen. Dat zijn niet alleen degenen die daar wegens hun inkomensgrens binnen vallen, maar ook de uitstroom van de intramurale zorg, jongeren die vanuit instellingen naar zelfstandig wonen moeten, statushouders en arbeidsmigranten. Als we straks die totale opgave hebben, kunnen we daar een vast percentage aan hangen, zoals de motie oproept. Ik ben het ermee eens dat de totale opgave moet worden gerealiseerd, maar enige beleidsruimte voor het college is wel handig om zaken van de grond te krijgen. We moeten het met partijen doen. Nu laat het college de corporatie alsnog aanhaken bij plannen die in ontwikkeling zijn. Er worden al successen geboekt, niet alleen bij Viattence, maar ook bij de locatie van de Willem Alexanderschool. Maar het moet geen harnas worden. Er was ook een kleinschaliger plan, waarin de corporatie geen interesse had, omdat de exploitatie van een beperkt aantal huurwoningen voor haar lastig is. Je kunt het algemeen regelen, maar er kan ook voor worden gekozen om per project per kern te differentiëren. Ontwikkelaars die niets kunnen betekenen op het terrein van sociale woningbouw, zouden in een fonds ter stimulering van sociale woningbouw kunnen potten. Dit zijn allemaal opties, maar laten we proberen die concreet te maken bij het vaststellen van de woonagenda 2019.

Reactie wethouder Cegerek

De VVD maakte een opmerking over het tekort op het sociaal domein. Wethouder Berkhoff heeft al aangegeven dat dit o.a. te maken heeft met rijksmaatregelen. Voor de Participatiewet hebben we niet voldoende middelen voor WSW en BUIG uitkeringen. De VVD maakte ook een specifieke opmerking over inkomen. Dat het saldo niet is weergegeven, heeft ermee te maken dat de ambtelijke organisatie en overige kosten via de algemene uitkering worden ontvangen. Het CDA vraagt of de kosten voor beheer van infrastructuur verder terug te brengen zijn. We willen goed en duurzaam onderhoud van groen en infrastructuur in de openbare ruimte. We zitten al op C-niveau qua onderhoud. Als we dat verder terugbrengen, komen we op D-niveau. Dat gaat ten koste van de kwaliteit van de openbare ruimte. Goedkoop is duurkoop. Als we het onderhoud naar D-niveau brengen, krijgen we op termijn een hogere rekening gepresenteerd. Het werk dat voor de openbare ruimte wordt verricht, wordt deels gedaan door mensen die door Lucrato worden ingezet. Deze mensen staan niet op de loonlijst van de gemeente. We hebben 10 mensen aan de slag, die deels vanuit de gemeente worden ingezet en deels vanuit Lucrato. Hiermee bieden we als werkgever sociaal en inclusief werkgeverschap. We zijn bezig de kosten te beperken en berekenen bij iedere investering of het goedkoper via de markt kan.

GBP vroeg naar de kosten van een circulair afvalinzamelsysteem. In de commissievergadering van volgende week ligt een raadsvoorstel waar de kosten in zijn meegenomen. Dan kunnen we daar over in discussie gaan. Verschillende partijen hebben de opmerking gemaakt dat er een flinke opgave ligt voor duurzaamheid en circulaire economie en dat daar meer ambitie voor nodig is. We zijn aan het verkennen hoe we als gemeentelijke overheid samen met maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven die ambities kunnen verwezenlijken. We werken aan een actieplan Heerde circulair. Zodra dat concreet is, komt dat naar de raad. De raad krijgt de ruimte om hierin mee te denken. Enthousiasmeren van de inwoners is van belang. Er gebeurt al het één en ander, zoals duurzaamheidsmarkten. Dat kunnen we hier bij betrekken en we kunnen meer informatie verstrekken om onze inwoners meer bewust te maken dat afval geen afval is, maar grondstof voor een nieuw produkt. Zo kunnen we een win-winmodel inbouwen, waarbij er winst is voor milieu, economie en de portemonnee van de inwoners.

D66/GL heeft het over meer ambities. We bekijken hoe we als gemeentelijke organisatie onze voorbeeldrol kunnen pakken, bijv. in ons duurzaam inkoopbeleid, maar ook welke verbeterstappen we als organisatie kunnen maken. Zodra dat klaar is, kom ik er mee terug naar de raad. Sinds 1 september doen we mee aan de Cleantechregio. Zowel op duurzaamheid, innovatie en circulaire economie zullen we volop participeren.

Verschillende partijen maakten opmerkingen over het raadhuis. GBP wil het raadhuis renoveren i.p.v. nieuwbouw aan de Eperweg. D66/GL wil renovatie heroverwegen. In 2015 heeft de raad zich unaniem uitgesproken voor handhaving van het oude raadhuis als bestuurscentrum. Het college

voert uit wat u ons heeft opgelegd. Er is een stuurgroep geactiveerd en daarnaast is er een klankbordgroep. Die gaan we revitaliseren. In het voorjaar van 2019 komt het college met een nieuw raadsvoorstel en dan is de raad aan zet. Het alternatief om het bestuurscentrum onder te brengen in of nabij het gemeentekantoor aan de Eperweg is ook een optie. Maar we moeten er wel van uit gaan dat het een kostenpost is.

Er is veel gezegd over een taakstellend budget voor de organisatie. We zijn een kleine en kwetsbare organisatie. We hebben 134 fte. Kijkend naar andere gemeenten van een dergelijke omvang, is dat onder het landelijk gemiddelde. Het gemiddelde ligt op 158 fte. GBP plaatst vraagtekens bij het realisme van de taakstelling m.b.t. de bezuiniging van €300.000,= op de overhead. GBP wil zich positief kritisch opstellen en daar hoort ook realisme bij. Hoe zijn we georganiseerd en hoeveel capaciteit hebben we? De fracties van D66/GL en PvdA vragen zich ook af of de uitwerking van de taakstelling die de gemeentelijke organisatie krijgt opgelegd haalbaar is. Die taakstelling is inderdaad fors. Daarom ligt er een plan van het MT om met een traineepool te komen. Personeel in die pool is breed inzetbaar. De kosten voor externe inhuur zijn fors en met een dergelijke constructie willen we meer van flexibel naar vast. Daar valt winst te behalen. T.o.v. het landelijk gemiddelde is de vaste kern al een stuk minder. T.a.v. externe inhuur willen we van flexibel naar vast toewerken. Een traineepool is een middel om tot die bezuiniging te komen. D66/GL spreekt van een management van 55,73%. We hebben 8 managers, t.o.v. 199 medewerkers. Dan kom ik niet op dat percentage. Overhead is maar een onderdeel. Ik begrijp de zorgen. Die hebben wij ook en we proberen serieus tot een bezuiniging te komen. Op dat terrein kijken we ook naar samenwerking met Epe en Hattem en in regionaal verband. Dat doen we voortdurend en we voelen als organisatie die druk. Ook in de talentenregio wordt naar samenwerking gezocht. Het functiewaarderingssysteem HR21 zorgt voor meer transparantie, herkenbaarheid en eenduidigheid bij de zittende medewerkers over hun functies. Er maken al meer gemeenten gebruik van deze systematiek, dus dat sluit mooi aan.

De PvdA houdt een pleidooi voor voldoende werk voor jong en oud door bijv. naar recreatie en toerisme en naar zorg te kijken. Ook het college is bij Viattence op bezoek geweest. Wij zijn continu in gesprek met partners om te kijken hoe we kunnen samenwerken, ook als het om werkgelegenheid gaat. We willen inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam naar werk kunnen begeleiden. Met Viattence, Lucrato en onderwijsinstellingen wordt samengewerkt om het project Praktijkleren uit te werken. Met Viattence wordt een opleiding vormgegeven tot helpende in de zorg met baangarantie als het traject succesvol wordt afgesloten. Dit is een mooie samenwerking hoe mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt tot een concreet resultaat kunnen komen. Naast opleidingsmogelijkheden kijken we ook naar het inzetten van jobcoaches, taallessen en carrièremarkten. Diverse kandidaten worden vanuit Lucrato begeleid en ondersteund.

De PvdA heeft vragen gesteld over de collectieve verzekering van Menzis. Ik werk op dit moment aan een alternatief. In eerste instantie zou het per 1 januari 2019 stoppen, maar we hebben 1 jaar respijt. In samenwerking met andere gemeenten worden er gesprekken gevoerd met diverse verzekeraars. Wij zijn niet de enige die hiermee zijn geconfronteerd.

De PvdA wil extra geld beschikbaar stellen voor de verkeersveiligheid rondom de Rhijnsberg. Ik ben daar vrij recent geweest en heb met inwoners gesproken. Vorige week heb ik met de scholen gesproken. Ik kom er bij de raad op terug welke maatregelen we willen nemen. Niet alles hoeft extra geld te kosten. Veel kan binnen bestaande programma's en budgetten. Mocht dit een extra kostenpost opleveren, dan kom ik er bij de raad op terug.

Er zijn zorgen m.b.t. kunst en cultuur geuit. D66/GL zegt dat we zijn vastgelopen in het kunst- en cultuurbeleid. Als wethouder Cultuur heb ik de culturele markt mogen openen en gezien hoe in Heerde op een mooie manier invulling wordt gegeven een kunst en cultuur. De jongeren hebben letterlijk gezegd dat ze muziek willen maken, maar we zien dat er niet veel muziek in ons financieel beleid zit. De bezuiniging op cultuureducatie is niet per 2019 ingeboekt. We willen met de raad en middels inwonersparticipatie kijken hoe we die bezuiniging nader kunnen invullen. We horen graag

of hier ideeën voor zijn. Het college onderschrijft dat kunst en cultuur, maar ook sport, een belangrijke bijdrage leveren aan het meedoen van inwoners aan de samenleving. Afspraken hierover zijn onderdeel van alle subsidies die wij verstrekken. Het zijn pijnlijke bezuinigingen, maar we moeten met elkaar bekijken hoe we daar nadere invulling aan kunnen geven.

Motie nr. 2018-09 over het raadhuis is een heroverweging van een raadsbreed standpunt. We zijn een nieuw voorstel aan het voorbereiden en ik kom hier in het voorjaar op terug. Dan kan de raad zich hier opnieuw een oordeel over vormen. Ik vind het te voorbarig deze motie nu nader te laten uitwerken.

Reactie burgemeester De Graaf

De raad krijgt in december een discussienota hoe we de bezuinigingstaakstelling gaan aanpakken. Het is de bedoeling de zaak integraal te bekijken. Er zijn 3 vergaderavonden ingepland voor de gemeenteraad. We willen dit langs de lijnen van de programma's in de begroting doen. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk mensen die daarmee worden geconfronteerd een bijdrage leveren in de discussie en we willen graag horen welke alternatieven men kan aandragen, toetsingscriteria die we bij het realiseren van de bezuiniging zouden kunnen hanteren. Voorafgaand zullen we een beeld geven over de gemeentefinanciën, zodat iedereen een goed beeld heeft van de inkomsten en uitgaven en het bereik van die uitgaven. We zullen iedereen ook van tevoren informeren hoe we het besluitvormingsproces insteken zodat niet de indruk wordt gewekt dat iedereen wat kan roepen en gelijk krijgt. We zullen binnen de aangegeven kaders beslissingen moeten nemen en dit op verschillende locaties doen, zodat we hier mensen uit de hele gemeente bij kunnen betrekken. Als de inspraakronde in januari van start gaat, zal ik er niet meer bij zijn, maar ik wil, als voorzitter van een dansgezelschap en als bestuurslid van het Nationaal Jeugd Orkest, college en raad meegeven dit heel serieus te nemen.

PvdA en CU-SGP deden de oproep aan het college om vaart te maken met paracommercie. De ambtelijke organisatie is inmiddels in gesprek geweest met meerdere paracommerciële partijen. Zij hebben hun wensen kenbaar gemaakt. Er is ook gesproken met de reguliere, commerciële horeca. Wij hopen dat we van de paracommerciële partijen concrete voorstellen krijgen aangedragen. Daar hebben we om gevraagd. We hebben wel te maken met het kader van de horecawetgeving en van de paracommercie waarbinnen dat moet gebeuren. Daar is jarenlang een gevecht over gevoerd. Er wordt aan gewerkt en ik hoop dat het college in het voorjaar met een voorstel kan komen.

Burgerinitiatieven zien we met belangstelling tegemoet. Als gemeente zitten we dicht op de realiteit op lokaal niveau dan de rijksoverheid. Burgerinitiatieven zijn welkom. Binnen de financiële mogelijkheden en binnen de wettelijke kaders zullen wij daar medewerking aan verlenen. Het referendum is op nationaal niveau ter ziele gegaan, dus we moeten bekijken hoe we in concrete gevallen burgerinitiatieven binnen de financiële en wettelijke mogelijkheden kunnen accommoderen.

D66/GL vroeg hoe integraal we als college werken. Op lokaal niveau is de organisatie zodanig dat individuele collegeleden niets voorstellen, maar dat het college slechts in collegialiteit besturend tot besluitvorming kan komen. Als de wil er niet is, is er de wet die daartoe dwingt. Inmiddels heeft het college de piketpalen geslagen en viert collegialiteit de boventoon.

Er is wat gezegd over afstand tussen bestuur en organisatie. Het college ervaart die afstand niet. Juist dankzij de kleine omvang van de organisatie zit het college dicht op de ambtenaren. De lijnen zijn heel kort, ookal zitten we in verschillende gebouwen. Ambtenaren weten ons te vinden en wij weten hen te vinden. Over de onleesbaarheid van stukken moet ik zeggen dat het taalgebruik er de afgelopen jaren niet op vooruit is gegaan, maar dat geldt voor de hele maatschappij. Daar moeten we mee leren leven. We doen ons best om op B1-niveau stukken te produceren.

We zijn druk in overleg over Lelystad Airport. De burgemeesters van Elburg, Oldebroek, Hattem en Heerde hebben contact gelegd met het departement en hebben gezegd te proberen buiten de publiciteit mede sturing te geven aan de uitkomsten van de onderzoeken die lopen en aan de te

5 treffen beleidsmaatregelen. Op 14 november zitten we weer bij het Ministerie. Ik heb goede hoop dat dat tot resultaten gaat leiden. Als we met het departement hebben afgesproken dat de uitkomst naar buiten mag komen, zullen we dat onmiddellijk met u delen. Of we zijn het dan met elkaar eens, òf we zijn overeengekomen dat we het niet met elkaar eens zijn. Alle mogelijkheden zijn er, maar we hopen dat het resultaat oplevert.

10 De samenwerking met buurgemeenten Hattem en Epe is goed. Binnenkort spreken we weer met het college van Hattem. Hattem zit niet in de Cleantechregio en Epe wel. We merken nu al dat, sinds we lid zijn van de stedendriehoek, de intensiteit van de contacten, zeker met Epe, groter is geworden. De vergaderfrequentie is toegenomen. Ook binnen de Cleantechregio zijn diverse oveleggen van DB, AB en portefeuillehouders. Die komen bovenop de overleggen die we in de Zwolse regio hebben. Dat levert in ieder geval resultaat op.

15 We kunnen een evaluatie loslaten op de vermindering van de openingstijden van het gemeentekantoor, maar we kunnen die vraag ook neerleggen bij de bevolking. Dan weten we echt hoe mensen er over denken. Dat kan aanleiding geven de openingstijden bij te stellen. Als het niet nodig is, moeten we het niet doen.

20 GBP vraagt om tijdige communicatie richting de raad. Heerde is mijn 9^e gemeente. Ik heb voor Heerde geen gemeente getroffen, waar zo intensief met de raad wordt gecommuniceerd via ARI's, etc. Tijdig informeren van de gemeenteraad is hier gewoonte geworden. Ook ambtenaren die van buiten komen, zeggen dat zij nog niet eerder zo'n hoge frequentie van informatie richting de raad hebben meegemaakt. GBP kaartte ook de langlopende juridische affaires aan. Toen mij door de commissaris werd gevraagd in Heerde waar te nemen, was één van de opdrachten naar langlopende juridische procedures te kijken. Tot mijn grote vreugde kan ik u meedelen dat er nog 1 zaak van voor 2018 is, nl. die over de kantine van de sporthal in Wapenveld. Daar wordt volgende week door de rechter een uitspraak in gedaan en dan zijn alle langlopende juridische procedures van voor 2018 afgerond. Het college kan het amendement over een communicatieplan rond de bezuinigen overnemen. In december komen we met een discussienota en spreken we af hoe we dat gaan doen. Uit de opmerkingen van de raad kan de conclusie worden getrokken dat zij ervan uitgaat dat het college daar het voortouw in neemt. In de discussienota zullen we dat ook doen, maar in de uitvoering van de discussie en de inspraak van de bevolking willen we de raad nadrukkelijk betrekken, zodat de raad met insprekers in discussie kan gaan en we gedragen tot afronding van de besluitvorming kunnen komen.

35 Voor wat betreft het ambtsgebed doe ik u de suggestie enkele leden van de gemeenteraad daar met de nieuw te benoemen burgemeester naar te laten kijken en de tekst up-to-date te maken.

Schorsing

40 De voorzitter schorst om 23.05 uur de vergadering tot 6 november 14.00 uur, dankt het publiek voor haar aanwezigheid en wenst een ieder wel thuis.

Vervolg openbare raadsvergadering 5 en 6 november 2018

Aanvang 6 november 2018, 14.00 uur
Plaats Raadzaal gemeentehuis te Heerde
Aanwezig de voorzitter: Mr. G.J. de Graaf
de leden:
CU-SGP: J. Tuinman, B.J. van der Linde, G. van der Rhee, H. Sellies
CDA: J. Grotenhuis-van der Horst, J. Kampherbeek, H.J. Mateman,
S.J.L. Nienhuis
VVD: B.D. Volkers, G.J. Hardam-Postma
GBP: W. de Weerd, W.J. Boeve, J.W.J. van Ommen
PvdA: B. Horst, G. Vijge-Koning
D66/GL: S.I. van Amerongen, D.J. Landman-Kok
het college: de wethouders H.J. Berkhoff, Y. Çegerek en W.I. Meijer
de griffie: B. Espeldoorn-Bloemendal, M. van der Veer
verder aanwezig: gemeentesecretaris B. van Zutem

Algemeen

5 1. Heropening

De voorzitter heropent de vergadering om 14.00 uur en heet alle aanwezigen hartelijk welkom.

4. Begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022

10 Voorzitter: Gisteren hebben de fracties hun Algemene Beschouwingen uitgesproken en amendementen en moties voorgedragen. Het college heeft haar eerste reactie gegeven. Vandaag vervolgen wij de begrotingsbehandeling met de repliek en dupliek en de besluitvorming. Om het overzichtelijk te houden, wordt dezelfde spreekvolgorde aangehouden als gisteren.

15 Tweede termijn

15 VVD

De heer Volkers: Wethouder Berkhoff gaf aan dat de tekorten op het sociaal domein, die de VVD noemde, niet klopten. Deze cijfers komen van pagina 157 van bijlage 1 van de meerjarenbegroting. In de auditcommissie heb ik daar vragen over gesteld. Nadat ik gisteravond de wethouder had
20 gesproken, heb ik het auditverslag gelezen. Daarin staat een kritische formulering die ik niet had gezien. De bedragen zijn zoals ze in de bijlage zijn aangegeven. Ik heb geenzins bedoeld iets verkeerd naar de raad te suggereren. Desalniettemin gaat het om forse bedragen en ik wil de wethouder vragen of hij daar op terug wil komen, want ik ben daarin zeker te goeder trouw geweest.

25 Wethouder Meijer stelt dat wij € 1 mln. extra willen bezuinigen in de motie. Dat was wat onzorgvuldig geformuleerd. In de motie hebben wij aangegeven dat we dat onderzocht willen hebben. Wij hebben dat gevraagd namens D66/GL en GBP. De plussen in de begroting voor 2019 en 2020 bedragen tienduizenden Euro's. Wij vinden dat erg kritisch om tegenvallers te kunnen
30 opvangen. Een ander punt is de tijdsdruk. Wij hebben afgelopen periode ervaren dat er wel communicatie naar de raad is, maar dat we niet goed kunnen kijken hoe we samen aan de knoppen kunnen draaien. Daarin val ik mevrouw Van Amerongen bij, die dit in eerste termijn ook heeft aangegeven. De VVD zegt eigenlijk het een jaar de tijd te geven om een extra scenario voor te bereiden om €1 mln. te besparen, zodat we volgend jaar echt wat te kiezen hebben en het
35 onderbouwd is op het speelveld van het sociale terrein. Het is een complexe materie, waarin we maatregelen moeten vinden die structureel geld opleveren. Dat is vaak meer dan een raadslid kan overzien. U vraagt waar we dat vandaan moeten halen. Als we directe bedragen noemen, wordt het politiek. Het gaat in eerste instantie om de beleidsmatige keuze; willen we een scenario voorbereiden, zodat we een stuk gereedschap hebben? Wij zoeken dat in het sociale domein. CU-
40 SGP geeft in eerste termijn aan dat 70% van onze jaarlijkse uitgaven in het sociaal domein zit. Zij

erkennen ook dat het een behoorlijk beleidsveld is. Ik kom op 55% uit, maar dat is nog heel veel. In bijlage 3, pagina 166 is de som van de taakvelden €33 mln. Sociaal-maatschappelijke taken bedraagt €18 mln. Stel dat we €1 mln. ombuigen, dan gaat dat om 5,5% van het sociaal-maatschappelijk terrein. We zoeken graag naar langdurige besparingen. We hebben aangegeven dat wij die meer in de algemene voorzieningen zoeken. De gemeente kan o.i. daarin nog keuzes maken. Wij zien ook dat er vergrijzing in aantocht is. We moeten rekening houden met een groter beroep op deze algemene voorzieningen. Daarom zouden we moeten willen voorsorteren. De VVD wil deze voorzieningen toegankelijk houden voor wie het echt nodig heeft. We moeten kritisch durven kijken of we daar iets weg kunnen halen voor mensen die het niet direct nodig hebben.

Ambtelijke besparing in arbeidskosten. Veel partijen houden zich met de indicatiestelling bezig. Als we zo'n 0-100 loket instellen, kunnen we bekijken of we 4 fte kunnen besparen. Dat levert €320.000,= op. De wethouder kan onderzoek doen hoe we, als we toch met een 0-100 loket bezig gaan, in de begroting voordeel kunnen halen met de indicatiestelling. Heerde heeft ervoor gekozen meerdere instanties indicaties te laten stellen. Er zijn ook gemeenten die dat via 1 punt laten lopen. Dat kan tot een besparing op de hoge indicatiestelling leiden. Stel dat dat nog eens €100.000,= oplevert. Wij hebben keer op keer geconstateerd dat wij in preventie hebben geïnvesteerd en daar personeel op inzetten om te voorkomen dat het blijft groeien. We zien helaas dat die preventieve aanpak op Sociale Zaken weinig resultaat oplevert. Dat staat in de cijfers. Als die preventieve taken niet werken, zou je ook 2 fte elders in de organisatie kunnen realloceren. Stel dat we genzen stellen aan de doelgroepen voor een Schoon en leefbaar huis. Dat is een post van €1,1 mln. Als we daar 15% op kunnen bezuinigen, levert dat €172.000,= op. In het taakveld Maatwerkdienstverlening 18- (op pagina 167 van de meerjarenraming) staat een bedrag van €7 mln. Een gigantisch bedrag. Zouden we daar niet €200.000,= kunnen besparen? Op dezelfde pagina staat dat in de begeleidende participatie €2,6 mln. omgaat. Kunnen we daar niet €100.000,= besparen? Ik heb de waarheid niet in pacht, maar ik wil wel oproepen in het sociaal domein te zoeken. Zeker als ook andere raadsleden zeggen dat dit een gigantisch bedrag is, moeten we daar nadrukkelijker naar kijken en minder de samenleving in de gordijnen jagen door kruimels bij elkaar te schrapen. Als ik dit bij elkaar optel, heb ik al €1.052.000,=. D66/GL heeft eigen ombuigingssuggesties gedaan ter grootte van €500.000,=. Je kunt van verschillende kanten met een bepaalde blik de begroting in kijken.

We hebben nog een suggestie: kan er worden bekeken of er binnen de gemeente met een matrix projectorganisatie kan worden gewerkt? Stel dat er een pool is van flexibele projectleiders. Die kun je inzetten op verschillende afdelingen waar het nodig is. Zo'n A-team kun je flexibel inzetten. Je zou dat kunnen combineren met de trainees van Windesheim. Het lijkt lastig om met alleen een pool van trainees van Windesheim €300.000,= te besparen. De oppositie wil door deze motie meedenken en doet het voorstel samen gedegen te onderzoeken hoe wij €1 mln. kunnen ombuigen en dat goed onderbouwd te kunnen realiseren. We hoeven het alleen maar te onderzoeken, u heeft het al in de knip. Dan kunnen we volgend jaar bekijken of we daar gebruik van willen maken en of het nuttig, zinvol en doelmatig is. Wees voorbereid op wat er kan komen. Vanochtend hoorden wij op Radio Gelderland dat Zutphen €13 mln. gaat ombuigen op het sociaal domein. Er zijn dus gemeenten die zeggen dat het kan. Ik heb een rondgang gemaakt bij alle fracties, de wethouder en de gemeentesecretaris. Dat waren hele prettige, open gesprekken, waar ik alle betrokkenen voor wil danken. Het bleek dat we beter op een beperkt aantal posten goed kunnen ombuigen, dan dat we veel kruimels bij elkaar vegen. Daar belasten we de samenleving enorm mee. In de huidige voorstellen zie ik teveel kruimelwerk. De VVD ondersteunt het voorstel van D66/GL voor de extra taakstelling. Het CDA heeft het over 4 paar nieuwe ogen, maar met 1 nieuwe wethouder en 1 nieuwe burgemeester zie ik maar 2 paar nieuwe ogen.

We hebben goede inspraakreacties gehad van de Molecaten Groep en Recron over de toeristenbelasting. De fractie van de VVD werd daardoor geraakt. Die mensen hebben problemen voor de gemeente Heerde opgelost. Het is voor alle campingplaatsen uitermate moeilijk. We hebben niet voor niets Vitale Vakantieparken aangenomen. 50% verhoging van de toeristenbelasting en ca. 25% verhoging voor stageld is buiten proportie. Daarom hebben wij vanochtend nog een amendement opgesteld om dat percentage te wijzigen naar 7%.

De hondenbelasting komt in de motie van de collegepartijen naar voren. Men wil graag brede participatie in het collegeprogramma, maar hoe zit het met participatie in de raad? Werken we als raad samen, of willen we alleen punten scoren? Dat gevoel had ik bij die motie. Het taakstellend ombuigen is in de motie opgenomen. Dat verhaal heb ik met u gedeeld en ik heb u gevraagd dat raadsbreed te ondersteunen. In het vooroverleg hebben de collegepartijen daar nee tegen gezegd. Dat staat u vrij, maar u zet het dan vervolgens wel in een eigen motie. Dat vind ik niet chique. Ik vind dit echt een spindoctorverhaal; iemand komt met een leuk idee, daar wordt een web omheen geweven en vervolgens zie je dat leuke idee niet meer, maar alleen nog een spinnenweb. Ik zou het jammer vinden als u dat participatie noemde. Ik zou dat graag willen inzetten. Dan heb ik ook gedaan door met u allemaal te spreken over participatie en samenwerking in deze raad.

Mevrouw Hardam: Namens de VVD fractie doe ik het stuk aangaande het sociaal domein in de tweede ronde. Wat mij opvalt, is dat 2 coalitiegenoten bij de invoer van de 3 decentralisaties een andere beleving hebben. De CU/SGP snapt het wel: zij zeggen dat 'bijna vier jaar geleden gemeenten taken van het Rijk toebedeeld hebben gekregen in het zogeheten Sociaal Domein. Ze vinden dat prima, want gemeenten staan immers dichterbij de burger dan "Den Haag". Maar de PvdA heeft het over 'de grote hoeveelheid zaken die minister-president Rutte met zijn kabinetten de afgelopen jaren over de schutting naar de gemeenten heeft gegooid'. Ik moet hier toch even iets over zeggen.

Mark Rutte is van de VVD. De VVD is al jaren de grootste partij van Nederland. Destijds zat de VVD samen met de PvdA in het kabinet. Gezamenlijk hebben zij toen besloten de 3 decentralisaties in te voeren en taken in het sociale domein bij de gemeenten neer te leggen. Het kan maar zo zijn dat onze PvdA wethouder Cegerek toen in de Tweede Kamer 'voor' heeft gestemd. Destijds hebben Rutte en Samson samen veel gerealiseerd en ons daarmee uit de crises getrokken. Dat de PvdA mede hierdoor een kleinere partij is geworden, is een gegeven. En dan nog Wim Kok. Over de doden niets dan goeds, natuurlijk, maar het kwartje van Kok betalen we nog iedere dag bij een liter benzine. Overigens heeft onze Wim zijn zakken aardig gevuld. Hij zat in vele commissariaten, ook in de raad van commissarissen van mijn voormalige werkgever ING. En dat ten tijde dat deze bank om dreigde te vallen en met staatssteun overeind moest worden gehouden. Maar ja, dat is allemaal verleden tijd. Nu naar het heden...

De algemene voorziening Schoon en leefbaar huis, bijvoorbeeld. De PvdA Heerde deelt een compliment uit aan het college dat de eigen bijdrage in de huishoudelijke hulp het komende jaar voor het eerst niet stijgt. Daar zijn ze erg content mee! Nu lijkt realistisch ramen mij best lastig, maar realistisch kijken kan ik wel. Beste mensen, deze algemene voorziening kost ons 1,1 miljoen euro per jaar. Dat is buiten proportioneel. We hebben 18.000 inwoners. De VVD fractie vindt dat dit niet kan en dat dit anders moet. Voor de algemene voorziening Schoon en leefbaar huis wordt een eigen bijdrage gevraagd. Dit is maximaal 6,50 euro per uur. Heb je een laag inkomen, dan kan je volledig tegemoet worden gekomen in de eigen bijdrage die je moet betalen. Maar, volgens mij is het ook zo dat iedereen in Heerde een tegemoetkoming kan krijgen in de kosten voor huishoudelijke hulp, ongeacht de hoogte van het inkomen. Dat is niet meer van deze tijd, waarin steeds vaker een beroep wordt gedaan op het eigen netwerk en de leefomgeving. Het is bovendien onbetaalbaar geworden door rijksregelgeving en landelijke ontwikkelingen. Wij vragen het college om op korte termijn te komen met een voorstel tot herstructurering van de huishoudelijke hulp, zodat 10 à 15% besparing gerealiseerd kan worden. Bijvoorbeeld een maatwerkvoorziening (passend binnen de WMO) voor situaties waarin het echt niet anders kan.

De algemene voorziening Regieondersteuning. Daar hebben we € 900.000,= voor gebudgetteerd in 2019. Het college stelt voor om op de algemene voorziening Regieondersteuning €115.000,= te besparen door deze te hervormen. Er komt meer uitstroom naar maatwerk en het algemeen maatschappelijk werk wordt vernieuwd. Voor algemeen maatschappelijk werk ontvangt Vériean uit de €900.000,= budget €168.000,= per jaar. Het zou goed zijn met Vériean hieromtrent resultaatafspraken te maken en te bekijken of hier een extra besparing te behalen valt. Net als vorig jaar doen wij weer het verzoek aan de wethouder om de rol en de afspraken met Vériean en de

andere ketenpartners, binnen het sociaal domein op korte termijn duidelijk te maken! Nu weten we alleen dat ze geld krijgen, maar niet wat ze er voor doen.

Wij zien dat bij het proces van indicatiestelling vele partijen betrokken zijn. Het gaat om veel geld, veel personeel en veel afstemmingen tussen ketenpartners. Wij roepen de wethouder op om onderzoek te doen hoe dit proces verbeterd kan worden en zodoende een kostenbesparing te realiseren. We steunen daarom het amendement van D66/GL met nummer 2018-08.

In de programmabegroting staat op pagina 21 dat het consultatiebureau uit Wapenveld verdwijnt. Dit, terwijl de VVD in de commissie Samenleving hier navraag naar gedaan heeft. We hebben hierover nog steeds verwarring. Gaat het consultatiebureau nu dicht, of blijft het open? En als het open blijft, wat doet u dan met de genoemde besparing voor sluiting van het consultatiebureau van €267.646,=?

Overigens ontvangt Vérian voor jeugdgezondheidszorg 0-4 van de gemeente precies hetzelfde bedrag. Betekent dit dat Vérian, als het gaat om jeugdgezondheidszorg 0-4, voor €267.646,= alleen het consultatiebureau in Wapenveld doet? Nogmaals de oproep aan de wethouder: maak de rol en de prestatieafspraken met Vérian en de andere ketenpartners concreet en geef binnen het sociaal domein op korte termijn duidelijkheid!

CDA

De heer Nienhuis: VVD. Wij waarderen de kritisch coöperatieve houding vanuit de oppositie en wij staan van harte open voor goede coöperatieve ideeën vanuit de raad die goed zijn voor onze gemeente Heerde. Echter, het fingerwijzen dat de veroorzakers van de verliezen steviger gecorrigeerd moeten worden, vinden wij een te harde uitspraak. Ja, er is een probleem, o.a. doordat er veel open eind regelingen zijn binnen het sociaal domein, maar het CDA is pertinent tegen het stoppen van verlenen van zorg omdat geld op is. Dat kan je bij vervangen van asfalt of lampen wel roepen, maar over mensen kun je zo niet praten. Omtrent uw voorstelling aanpassing loket 0-100: De indicatiestelling is een wettelijke verplichting voor de DBC financiering. Dat kan en mag de gemeente niet doen, dus er is ook geen dubbeling in de werkzaamheden. De mening dat iedereen in aanmerking komt voor een tegemoetkoming in de eigen bijdrage betreffende de algemene voorziening voor een schoon en leefbaar huis is pertinent onjuist. Tevens zijn wij het niet eens met de cijfers zoals die genoemd zijn. Het is makkelijk roepen: College, onderzoek hoe we structureel 1 miljoen extra kunnen ombuigen. U geeft aan dat u ideeën en ik heb er zojuist een paar gehoord. Echter, dit is voor ons nog te vaag en te ongrijpbaar. Omtrent het accommodatiebeleid: Het accommodatiebeleid zat de afgelopen vier jaar in de VVD tas. De kritiek dat ontwikkeling op dit beleid te lang duurt, is het nieuwe college dan ook niet te verwijten. Het ongeduld omtrent de herontwikkeling van het centrum delen wij volledig.

GBP. Jullie geven aan dat jullie je als oppositiepartij positief kritisch opstellen. Dank voor die opstelling, dat hebben we de afgelopen maanden ook inderdaad gemerkt. De reactie omtrent de leges kunnen wij niet goed plaatsen. De Legesverordening die binnenkort weer voor ligt, lijkt ons niet onduidelijk en is tekstueel al jaren hetzelfde. Wellicht goed om tegen die tijd dit te bespreken. Wij delen het gevoel dat er in het verleden te snel te vaak de gang naar de rechter werd gemaakt. Wij ondersteunen de oproep dan ook om meer moeite te doen om er samen uit te komen en een eventuele rechtsgang niet te snel als middel in te zetten. Het is een mooi gegeven dat de nieuwe burgemeester straks met een schone lei begint. Ook de oproep om sneller te informeren kunnen wij ons voorstellen. Al zijn er heel veel situaties waarbij er goed gecommuniceerd en geïnformeerd werd naar de raad, het zijn altijd de situaties waarin dit niet goed ging, die blijven hangen.

D66/GL. Beste collega's u geeft aan de schrik/schok nog altijd niet te boven te zijn. Ik zou zeggen verman en herpak u. U bent positief over het voornemen om een ondernemersfonds in te stellen. Dat is mooi. Wij ook. U geeft aan dat de beweging van verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving in Heerde beter kan. We zullen in Heerde zelf onze stoutste schoenen moeten aantrekken en nog ongebaande paden moeten bewandelen en soms zullen we op onze

schreden moeten terugkeren. Kunt u een voorbeeld geven hoe u dat precies voor u ziet? We begrijpen niet goed welk punt u nu precies wilt maken. Wij willen in ieder geval geen oude schoenen weggooien, voordat de nieuwe gekocht zijn. We zijn benieuwd naar de mogelijkheden en de reactie van het college omtrent de pilot op basis van de inspiratiegids. Kan dat iets brengen voor Heerde?

5 Begrijpen wij het goed dat u een extra taakstelling wilt opleggen à 500k op het ambtelijk apparaat, bovenop de 300k? Hoe wilt u dat invullen? Waar wilt u deze bezuinigingen doorvoeren binnen onze toch al kwetsbare organisatie? Omtrent nieuwbouw. Wij voelen ons gesteund qua ambitie om meer grondgebonden woningen te bouwen in uw oproep om voor starters en in de sociale sector meer te bouwen.

10 PvdA. Dank voor uw korte terugblik en vergezicht. Als nieuwe coalitiepartner kunnen we van harte aansluiten bij uw bijdrage. U stipt terecht een aantal items aan die aandacht behoeven. Twee noem ik er in het bijzonder: Wij delen de mening volledig over de verloedering van het centrum van Heerde. Dat is een heikel punt en daarop zien wij graag alle vaart. Daarnaast goed dat u aandacht

15 vraagt om vaart te maken met verruiming van de regelgeving rond paracommercie. We zijn blij dat ons verkiezingspunt in het coalitieakkoord door u is benoemd en ondersteunen de roep om dit nu snel te gaan regelen.

CU-SGP. Wij ondersteunen uw bijdrage en herkennen ons in veel van de door u genoemde punten. Bijvoorbeeld om niet enkel "over" de samenleving te spreken maar ook "met" de samenleving. N.a.v. uw bijdrage hebben wij eigenlijk nog 1 vraag: U vraagt om haast te maken met de

20 inbreidingslocaties, maar u geeft aan dat u nieuwe uitbreidingslocaties niet uitsluit. Dat is wat ons betreft nog te voorzichtig. Het CDA wil actief inzetten op uitbreidingslocaties onder de noemer 3 x 100. Hoe kijkt u daar tegen aan en bent u het ook eens dat we niet alleen moeten bouwen voor

25 eigen inwoners, maar ook inwoners actief naar onze gemeente moeten halen om vergrijzing tegen te gaan?

De heer Mateman: Als indieners van amendement nr. 2018-07 inzake hondenbelasting hebben we aangegeven dat voor 1 jaar te willen doen en na die periode te willen bekijken of de

30 hondenbelasting wel of niet moet worden ingevoerd. Het is in principe alleen voor het jaar 2019. Aan de hand van het participatieproces en nieuwe ontwikkelingen willen we bekijken of het daarna definitief van tafel kan, of dat het nog moet terugkomen in de begroting van 2020.

Horende de beraadslaging van gisteravond en de bijdrage van Recron en Molecaten, vragen we ons

35 af of we niet moeten zoeken naar een verzachtende maatregel. Het CDA stelt voor de toeristenbelasting de eerstkomende 2 jaar te verhogen met €1,25 en daarbij een monitor in te zetten of dit impact heeft op het aantal toeristen. Zo niet, dan verhogen we vanaf 2021 de toeristenbelasting verder met €1,50. Ik ben benieuwd wat andere partijen van dit voorstel vinden.

40 **GBP**

De heer De Weerd: Daar zitten we dan met z'n allen. We kunnen knopen doorhakken en beslissen wat we willen. Er is al veel voorwerk verricht en er is al veel duidelijkheid gekomen. Het gaat erom wat we ervan vinden. Vooraf wil ik zeggen: Laten we volgend jaar geen gekke dingen gaan doen en geen gekke ambities hebben. We moeten ervoor zorgen dat we eerst de zaken voor elkaar hebben.

45 Als bestuurder moet je, als het tegenvalt, niet altijd denken dat je bepaalde dingen kunt verhogen. We moeten andersom denken; minder ambities en niet steeds verhogen om de zaak weer glad te strijken. Dit is geen begroting met winst, maar met verlies. Als gezin maak je pas op de plaats en heb je even geen ambities. Dan kijk je hoe je het binnen de gegeven situatie kunt regelen. Raadsleden, we moeten bepaalde ambities laten varen en zorgen dat we alles weer in de hand

50 krijgen. We moeten er niet vanuit gaan dat de overheid wel geld toeschuift. Ik hoop dat die boodschap overkomt.

Het punt van gisteravond over de communicatie ging over 1 punt, nl. over wat ons vlak voor de verkiezingen werd verteld over de financiële situatie. Daar zijn we erg van geschrokken. Zitten we

55 daarom in de raad, dat zoiets ons zo laat wordt verteld? Ik kan me haast niet voorstellen dat toen

de waarheid is gesproken. Iedereen zegt dat het zo is, maar in mijn achterhoofd weet ik haast zeker dat het niet zo was.

Leges. Het gaat er niet om dat de leges op papier niet goed zijn ingevuld, maar hoe je ermee omgaat. Het afgelopen jaar heb ik van een paardenclub en van particulieren brieven gekregen. Ik heb daar niet op gereageerd, maar de Algemene Beschouwingen afgewacht. Daarna zullen we eens naar deze hete hangijzers kijken. Hoe kan het nou dat dit op deze manier wordt uitgelegd en dat dat op deze manier wordt geïnd? Ik kom voor de kerstdagen terug op de leges. Het gaat om kleine dingen waar toch leges voor zijn geheven en om grond waar een paardenbak van is gemaakt. Ik kan me niet voorstellen dat de raad dit in het verleden heeft besloten. We zullen erover discussiëren of dit naar de geest van de wet is, of naar de letter van de wet.

De privatisering duurt al erg lang. Veel clubs bellen mij dat er aan het onderhoud veel mankeert. Ik heb gehoord dat er al ramen zijn dichtgespijkerd, omdat de boel verrot is. Dat mag niet gebeuren. Ik kan me niet voorstellen dat we niet even een aannemer kunnen bellen om hier naar te kijken. Die dingen moeten gewoon gebeuren. Zo kunnen we geen zaken overdragen.

Het CDA doet een prachtig voorstel voor 100 woningen per jaar. Waar moet dat geld weg komen? Als we dat voor elkaar krijgen, moeten we projectontwikkelaars inschakelen, gronden kopen en alles uitbesteden. Op het moment hebben we daar geen geld voor. Ik hoop dat het CDA in het voorstel ook aandraagt hoe dat financieel moet worden gedaan.

De heer Mateman interrumpeert: Terecht dat het een heel ambitieus plan is. Het klopt dat sociale woningbouw en starterswoningen per saldo geld kosten. Daarom hebben we het over 3 x 100; voor het laag-, midden- en dure segment. Het midden- en dure segment leveren geld op om woningen in het lagere segment te financieren. Het gaat om het totaalplaatje. Als je dat goed invult, hoeft woningbouw geen geld te kosten, maar kan het zelfs geld opbrengen. Het gaat om een ambitie die je met elkaar moet hebben. Onze ambitie is daar volop op in te zetten. Daar is ook ambtelijke capaciteit voor nodig. Daarom zijn wij er geen voorstander van in aantal ambtenaren achteruit te gaan. Misschien hebben we uitbreiding nodig. Die kunnen we dekken uit de grondexploitatie.

Vervolg betoog de heer De Weerd

Dit slaat bij mij niet aan. Het gaat er niet om dat wij tegen bouwplannen zijn. Ik heb in eerste aanleg gezegd dat we rustig aan moeten doen en dan het jaar erop moeten bekijken wat er financieel mogelijk is. Als wij als raad zeggen wat er allemaal moet, wordt de wethouder door de raad in een bepaalde richting geduwd. We moeten het samen eens zijn om de zaken op orde te krijgen. Dat geldt ook voor het gemeentehuis. Ineens wordt er gezegd dat we geen appartementen meer nodig hebben. Er is al een extra supermarkt gekomen, dus wat moeten we nou? We moeten rustig aan doen met alles. We hebben nog lang te gaan tot de verkiezingen. Denk goed na wat je hier beslist, want wij hebben niet veel ruimte. Wij zijn niet het beste jongetje van de klas in Gelderland. De wethouder komt terug op de inzameling door de Rova. Wij hebben dit op de agenda gezet, omdat we tot op heden niet begripen wat het wordt.

Ik ben blij over het raadhuis. Ik zag de bui al wel hangen dat het financieel allemaal niet kon. Er komt nergens geld vandaan en we moeten gewoon bezuinigen. Dat er wat aan duurzaamheid en onderhoud gebeurt, is prima. In de motie over het gemeentehuis wordt gezegd dat we hem maar helemaal weg moeten doen en dat we maar naar De Heerd gaan en de bestuurlijke ondersteuning naar het gemeentekantoor. GBP is daar geen voorstander van. GBP is wel voorstander van behoud van de trouwzaal en van de raadzaal. Als er mogelijkheden zijn met een uitwisseling van het notariskantoor, zijn wij daar voorstander van. Maar wel rustig aan doen, want alles kost geld. Laat het maar even zo, totdat de boel financieel aangroeit. Fijn dat het initiatief voor samenwerking met Epe en Hattem wordt overgenomen. Misschien kunnen we later zeggen dat we hiervoor worden beloond, maar dat is nog niet te voorspellen. De burgemeester is iemand met status. Ik ben blij dat hij de overtuiging kan neerleggen om zo min mogelijk rechtszaken aan te gaan.

Het doet me pijn, al die rechtszaken. Je bent niet alleen wethouder geworden om wettelijke dingen te regelen, maar ook om over moeilijke dingen na te denken en samen met de raad besluiten te nemen. Van een gang naar de rechter wordt niemand beter. Het geval in Wapenveld doet me erg pijn. Die man heeft geen inkomen meer door de recessie. En daar staat nu zo'n blikken trommel, waar niks meer in zit. Dat doet me pijn.

Voor de toeristenbelasting moeten we zo even schorsen en daar moeten we samen over praten. Door alle colleges is de boel bij de Koerberg verslofd. Deze man heeft alles in de steigers gezet. Die moeten we wat tegemoet komen. Die man heeft zich zo ingespannen en nou kan hij ook nog extra betalen. Zo gaan wij om met de toeristenbelasting.

Wij zijn ervoor dat de hondenbelasting niet doorgaat. Als er locaties zijn voor woningbouw, mag er gebouwd worden, maar niet op kosten van de gemeente, want het geld is er niet. Ik hoop dat de boodschap aanslaat. Dit komt uit mijn hart en het is geen toneelspel. Ik hoop dat het wordt begrepen bij coalitie en oppositie. Als coalitie moet je niet altijd denken dat je het beter weet, maar je oor ook te luister leggen bij de oppositie. Die heeft ook goede ideeën. Commissaris Kamminga zei ooit tegen mij: "Je kunt oppositie zijn of coalitie, jullie 17 beslissen wat er in Heerde gebeurt." Dat was me uit het hart gegrepen.

20 PvdA

Mevrouw Vijge: Als eerste willen wij als PvdA Heerde een reactie geven op hetgeen de andere partijen hier gisteravond naar voren hebben gebracht. Wij zullen dat met zijn tweeën doen. Graag wil ik namens onze fractie een reactie geven op de beschouwingen van CU-SGP en CDA.

CU-SGP. Wij kunnen ons als PvdA achter de suggestie scharen dat er een evaluatie moet komen van de verminderde openingsuren van het gemeenteloket. Ook wij zijn benieuwd welke invloed deze wijziging heeft op de dienstverlening. Enige zorg ligt er bij ons bij de groeiende groep ouderen. Vanwege hun behoefte aan fysiek contact en een servicegerichte houding, omdat zij minder bekend zijn met de digitale en sociale media. Vanuit het college is gisteravond aangegeven deze evaluatie neer te leggen bij de bevolking. Wij vinden het belangrijk dat deze groep ouderen, die geen gebruik maakt van digitale of sociale media, wel bij deze evaluatie wordt betrokken. Daarnaast zijn we tevreden te horen dat ook CU-SGP wil dat de verruiming van de regels in de paracommercie snel opgepakt moeten gaan worden. Gisteravond hebben wij van het college begrepen dat hierover in het voorjaar een voorstel naar de raad zal komen. Ook het snel oppakken van verdere verpaupering van onze leegstaande gebouwen, juichen wij als PvdA van harte toe. Om ongelukken te voorkomen, vraagt dit om een aantal leegstaande panden snel tegen de vlakte te gooien. Hebben we het goed begrepen dat hier in januari 2019 een plan voor naar de raad komt? U geeft aan volledig in te kunnen stemmen dat het merendeel van de ombuigingen gezocht wordt binnen het sociaal domein, omdat dit 70% van de uitgaven zou betreffen. Hier wil de PvdA een kanttekening bij plaatsen, om het iets te nuanceren. Zorg dient er te zijn voor ieder die dat nodig heeft, waarbij de kwaliteit van zorg in verhouding staat tot de uitgaven. En waar, indien nodig, de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Er moet wat gebeuren, daarmee zijn we het helemaal eens, maar de rek van bezuinigen in het sociaal domein is er toch wel uit, vinden wij. Het sociaal domein zou, wat ons betreft, daarom zoveel mogelijk moeten worden ontzien.

CDA. M.b.t. het 0-100 loket geeft u aan bedenkingen te hebben voor het plaatsen van 21 werkplekken in het gebouw van het CJG. Gisteravond gaf het college aan dat zowel het gemeentekantoor als het CJG geen goede optie zijn om al deze mensen te plaatsen. De PvdA wil hierop aanvullen dat, waar de plekken ook gehuisvest gaan worden, het wat ons betreft een voorwaarde is dat alles en iedereen straks onder 1 dak gehuisvest wordt om te komen tot een optimale en efficiënte samenwerking en ter bevordering om van curatieve naar preventieve zorg te komen. Het onsje minder bij de wegen kunnen wij, net als vorig jaar, onderschrijven. Het CDA pleit ook voor het goed faciliteren en garantstelling voor de energiecoöperatie. Een prachtig burgerinitiatief. Het mag duidelijk zijn dat de PvdA dit van harte ondersteunt. Ook wij willen aandringen bij het college hier op korte termijn een uitspraak in te doen.

De heer Horst vervolgt de reactie in tweede termijn van de PvdA:

GBP. De PvdA Heerde wil Gemeentebelang Boerenpartij complimenteren met hun pro actieve en constructieve bijdrage aan deze Algemene Beschouwingen. Punten als het onderzoek van de Rekenkamer en de visie omtrent H20 kunnen we alleen maar onderschrijven en ook kunnen we ons aansluiten bij de woorden dat we tijdig op de hoogte gesteld willen worden, indien er zich zaken voordoen, zoals het financiële tekort in het begin van dit jaar. Als ik uw beschouwing nog eens goed doorlees, begrijp ik niet waarom u de motie van VVD en D66-GroenLinks onderschrijft. U geeft aan dat u een reserve wilt creëren. Dat willen we allemaal. Dat doen we feitelijk ook met de Precariorechten. Feitelijk willen beide partijen onderzoeken om nog 1 miljoen meer om te buigen. Dat onderzoek hebben we eerder dit jaar gedaan.

De heer De Weerd interrumpeert: We kunnen nu wel naar een begroting kijken die zogenaamd gezond is. Maar die is niet gezond. Dan kunnen we nu een begin maken dat we ons best doen om ervoor te zorgen dat we in de groene cijfers komen. Als je denkt dat het vanzelf wel goed komt; er komt niets vanzelf goed. Dat is de boodschap die we hebben willen geven. Alleen de intentie om verder te willen kijken, want de ambtenaren en de wethouders zijn financieel van alle zaken goed op de hoogte. De heer Horst: Dan wil ik Arjen Lubach citeren: #Hoedan? Hoe wilt u dat miljoen gaan vinden? De VVD wil rigoreus snijden in het sociaal domein. Bovenop de €2 mln. die we tot 2022 moeten vinden, moet nog €1 mln. komen. Ik ben heel benieuwd hoe u dat miljoen wilt vinden. De heer Volkers: Het gaat erom dat we de kop niet in het zand steken. Er is deskundigheid in dit huis en als raad hebben we de plicht richtinggevend te zijn. Je moet de moed hebben iets te gaan onderzoeken. Wij zeggen niet: "Ga rigoreus in het sociaal domein snijden." Wij geven een aantal richtingen aan. Het is de allergrootste post in onze begroting, volgens CU-SGP 70% en volgens ons ca. 55%. Dan moet je ook de moed hebben kritisch te gaan kijken. Als individueel raadslid kan ik dit niet. Daarvoor is veel meer kennis nodig. We kunnen wel aan het college vragen dit te onderzoeken, zodat we volgend jaar rond deze tijd weten of daar wel of geen ruimte zit en of we daar fatsoenlijk beleid in kunnen voeren. Mevrouw Hardam heeft duidelijk verwoord dat de VVD er voor is dat mensen die het nodig hebben, kunnen rekenen op sociale hulp van de overheid. Daar waar het te ruimhartig is, zouden we kritisch mogen kijken of het wat minder kan. Daar kunnen we een jaar over doen. Als er een notitie van het college komt, kunnen we dat netjes met elkaar bespreken. Dan doen we op een integere en eerlijke manier zaken met elkaar. De heer De Weerd: Als je verder nadenkt, weet je al heel goed wat achter in het jaar de uitslag is. Als alles zo is als het nu is, moet de Precariobelasting weer van stal worden gehaald en dan komt er een aanvulling. Wij willen voorkomen dat er iedere keer door wethouders en ambtenaren kritisch moet worden gekeken wat er mogelijk is. Wij hebben als partij geen deskundigheid in huis om daar naar te kijken. Het is een opdracht aan het college hier naar te kijken en dit in de gaten te houden. Ik ben het met de heer Horst eens dat het moeilijk is dat bij elkaar te krijgen, maar mijn gevoel zegt dat, als we zo door blijven gaan, we er achter in het jaar een deel van de precariobelasting bij moeten doen. Dat willen we juist voorkomen. De heer Mateman: We moeten ons wel realiseren dat we al een forse bezuiniging op het sociaal domein doorvoeren. De heer Horst: De exercitie waar de VVD, GBP en D66/GL om vragen, heeft het college afgelopen zomer ook gedaan. Er ligt een pakket van ongeveer 58 maatregelen, waarvan er 20 niet worden doorgevoerd. Daar kunnen keuzes in worden gemaakt. U kunt de OZB verhogen, de eigen bijdrage kan fors omhoog. Voor mensen met een laag inkomen wordt het tot 120% vergoed. Ik ken ook mensen die op 123%, of 125% zitten. In het verleden hebben we het gehad over het eigen geld dat die mensen op de bank hebben staan. Dat wordt vaak voor de eigen begrafenis gebruikt, waar je €5.000,= voor mag reserveren. Er zijn ook mensen die nauwelijks kunnen rondkomen in een maand. En om dan €6,50 te verhogen... Dat zegt u niet expliciet, maar u suggereert het wel met uw opmerkingen. Dat onderzoek heeft het college afgelopen zomer gedaan. Er ligt een pakket met ombuigingsvoorstellen. En alleen hierover is al een behoorlijke discussie; OZB, toeristenbelasting, hondenbelasting, Cultuurplein. Dat is al meer dan de helft van wat het college hier voorstelt. Dan wilt u, boven op die voorstellen van €1 mln. oplopend naar €2 mln. in 2022, nog naar een miljoen extra gaan zoeken. Dat ga je binnen de ambtelijke organisatie niet vinden. Mevrouw Van Amerongen: De heer Horst zegt het goed: de exercitie van ombuigingen is een inspanning die het college heeft geleverd. Er wordt al behoorlijk gezaagd aan de

poten van de voorstellen die nu in de begroting zitten; toeristenbelasting, hondenbelasting en het cultureel domein. Wat wij als D66/GL, GBP en VVD willen, is dat we als raad een duit in het zakje doen in de creativiteit voor mogelijke ombuigingen. Dat moet niet altijd alleen op het sociaal domein zijn. Wij zijn er als partij niet voor dat voorzieningen verder worden afgebroken. Wij willen ruimte
5 bieden om de discussie met elkaar aan te gaan en zaken tegen elkaar af te wegen. In deze begroting timmeren we kaders dicht. Binnen die kaders kun je dan nog discussiëren, maar je kunt niet veel meer schuiven. Wij willen extra ruimte om die discussie aan te gaan en ook de raad daar een rol in te geven, i.p.v. alleen het college. De heer Horst: Hoe je het dan ook wilt invullen, feit is dat er een meerjarenraming ligt. Die is taakstellend en die hebben we uit te voeren. Dat is voor het
10 komende jaar bijna €1 mln. en dat loopt op naar €2 mln. in 2022. Het college heeft maatregelen aangegeven waarop bezuinigd kan worden en die vanuit het college en het ambtelijk apparaat naar voren zijn gekomen. Daar zitten al veel voorstellen in binnen het sociaal domein. Daarboven wilt u nog een bedrag zoeken. Ik zet vraagtekens bij dat extra miljoen.

15 **Vervolg betoog de heer Horst**

D66-Groenlinks. Ik zie een aantal grote bijvoeglijke naamwoorden voorbij komen in de beschouwingen. Geschokt, bang, verdrietig, boos en ontstemd. Ook n.a.v. het tekort eerder dit jaar. Ik denk dat we daar allemaal ontstemd over waren, zo ook het college destijds. Ik wil u er echter wel op wijzen dat ook u de begroting heeft goedgekeurd vorig jaar en op een paar moties (destijds
20 samen met ons ingediend) waren er geen wijzigingen. Ook wij hebben dit niet zien aankomen. Wij willen wel opmerken dat, als je alleen maar negatief naar achteren kunt kijken en zonder vertrouwen naar voren, het heel lastig wordt om samen, constructief en opbouwend aan de slag te gaan. Ik ken uw partij anders en dat zouden wij als PvdA jammer vinden. U geeft aan op de eerste pagina van uw betoog, dat niets ons garandeert dat de voorgenomen ombuigingen de zaak
25 financieel voldoende op orde brengen. U doet vervolgens zelf een aantal voorstellen en op pagina 3 zegt u onder 'bedrijfsvoering' dat u denkt met een maatregel winst te kunnen boeken. Hoe moeten wij dit zien? Over de ombuigingen geeft u aan dat er gesproken moet worden zonder het mes op tafel... Wij zijn het hier volledig mee eens, maar u komt wel met een motie van €1 mln. We zijn het met u eens dat die inwonersparticipatie moet plaatsvinden zoals gisteren is besproken. U doet een
30 aantal voorstellen om andere keuzes te maken. Daarvoor een compliment. We zijn in principe niet anders gewend dat uw partij met voorstellen komt als u het ergens niet mee eens bent. Ik blijf wel zitten met het extra miljoen. Wij zijn het eens met D66-Groenlinks dat we ons in Heerde best eens mogen begeven op ongebaande paden. U wijdt ook een aantal woorden aan de participatiesamenleving. Een groot doel ook van dit huidige college en natuurlijk van ons als raad.
35 We zullen hier stap voor stap vooruitgang in moeten boeken en onze inwoners meenemen daar waar het kan. De enquête voor de burgemeester was een mooie stap. We mogen echter niet vergeten dat we binnen onze gemeentegrenzen al diverse mooie initiatieven hebben, als Erve IJzerman, Dorpsraad Wapenveld, Energiecoöperatie en het komende Ondernemersfonds. Wij zijn het eens met uw voorstel om een x-percentages beschikbaar te stellen voor innovatie en vernieuwing, zo ook met uw zorgen omtrent Lelystad. We moeten hierop blijven inzetten. U sloot gisteren af met een
40 discussie over het afschaffen van het ambtsgebed. Als PvdA zijn wij ook voor scheiding van kerk en staat. Wij kunnen ons vinden in het voorstel van de burgemeester gisteravond dat het een mooie opdracht kan zijn richting de nieuwe burgemeester, waarbij alles op tafel zou moeten kunnen komen.

45 VVD. Ik wil u eerst een compliment uitdelen voor uw inzet de afgelopen weken. U bent in gesprek gegaan met alle partijen om te kijken of u gezamenlijk iets kon realiseren. Ik heb u toen laten weten waarom wij als fractie niet meedoen. In de discussie van zojuist wordt ook wel zichtbaar waarom. We zijn positief over uw bijdrage m.b.t. de Hof van Cramer en kunnen ons daarbij aansluiten. Op de
50 eerste pagina gingen gelijk mijn haren recht overeind staan. U geeft aan dat de veroorzakers van de verliezen stevig gecorrigeerd moeten worden. Een nogal boute uitspraak. U doelt hiermee op het sociaal domein en dan indirect op de gebruikers hiervan. Ik moet u zeggen wat ik hier van vind. JA, er gaat veel geld om in het sociaal domein en JA, het is nog steeds in ontwikkeling, 4 jaar na dato. Er moet goed worden gekeken hoe we dit in goede banen kunnen leiden. We mogen echter niet
55 vergeten (en dat doet u, maar ik snap dat, want Minister President Rutte is uw premier en al jaren

verantwoordelijk voor al die kortingen). In de tweede termijn haalt u aan dat ik het gemakshalve vergeet dat de PvdA afgelopen jaren onderdeel is geweest van het kabinet. Ik heb bewust het woord "jaren" genoemd en niet "het afgelopen jaar". Voor uw herinnering; het kabinet Rutte-Asscher heeft inderdaad de decentralisaties doorgevoerd, maar het proces was daarvoor al begonnen, tijdens het kabinet CDA, PVV en VVD. Er zijn dus meerdere kabinetten voor verantwoordelijk. Daar waren wij ook onderdeel van. Daar loop ik niet voor weg, maar ik ben het er niet altijd mee eens geweest. Dat heb ik hier ook laten blijken. En dat laat ik nu weer blijken. Mevrouw Hardam had het er over dat de eigen bijdrage van €6,50 misschien wel hoger kan om 15% te corrigeren op de algemene voorziening. Dan heb ik nieuws voor u, want dit is misschien het laatste jaar dat we die eigen bijdrage op deze wijze gaan innen. CDA minister Hugo de Jonge heeft een mooi plan liggen om de eigen bijdrage in de WMO te maximeren. Dat betekent dat mensen straks nog maar een maximaal bedrag per maand aan WMO-gelden kunnen verdienen. Wij krijgen dat als gemeente weer als extra taak op ons bordje, maar we hebben in de auditcommissie al gezien dat ons dat heel veel geld gaat kosten. We krijgen die taak uit te voeren en daar zijn we blij mee, echter wel weer met een fikse korting van 30-40%.

De heer Volkers interrumpeert: De heer Horst suggereert dingen die niet zijn gezegd. Die €6,50 is als bedrag genoemd. We hebben niet gezegd dat dat moet worden verhoogd, maar dat we moeten kijken of we het bij mensen die het niet nodig hebben weg kunnen halen. Ook de VVD is een sociale partij. Als er op sociale zaken moet worden bezuinigd, vinden wij dat ook vervelend. Wij zijn daarin even gelijkvoelend als u. Maar er ligt wel een uitdaging voor ons en dan moeten we ons hoofd niet in het zand steken. Wij vragen het te onderzoeken. Als raadslid heb je een beperkte scoop. Wij kunnen het college vragen iets te onderzoeken, zodat we als raad wat te kiezen hebben. De wethouder heeft mij uitgedaagd iets over dat miljoen te zeggen. Ik heb gelijk gezegd dat, als ik een paar voorbeelden zou noemen, u daar politiek gehakt van zou maken. Ik heb me daartoe laten verleiden om te laten zien dat het geen onmogelijk verhaal is. Ik wil graag samen met de raad kijken wat de mogelijkheden zijn. De genoemde voorbeelden zijn meer structuurmaatregelen; hoe kunnen we het sociaal domein beter en doelmatiger inrichten, zodat de cliënt wel geld krijgt, maar we het als organisatie na 4 jaar wat efficiënter en handiger aanpakken? Vandaar een heel verhaal over de indicatiestelling. De heer Horst: Dan heeft u, als het goed is, ook alle ombuigingen gelezen. Dan ziet u bij "samenleving totaal" dat er in de komende jaren tot 2022 wel €1 mln. wordt omgebogen in het sociaal domein. Als u een zoektocht gaat houden naar een extra miljoen, doet u allemaal voorstellen op het sociaal domein. Dat komt er dan nog bovenop. Hiermee wordt het sociaal domein uitgekleeft en krijgen inwoners niet de zorg die ze verdienen. De heer Volkers: Zoals ook de andere partijen hebben aangegeven, gaat dit veel breder. Ik heb alleen aangegeven dat het sociaal domein een substantieel deel van de begroting is. Dat kunt u niet negeren. Wij hebben het college gevraagd breder te kijken, zodat we wat te kiezen hebben. Mevrouw Landman: De PvdA gaat er steeds op in dat er op het sociaal domein niet kan worden bespaard, maar er zijn ook andere suggesties. Als je de organisatie platter organiseert en minder star en je gaat minder indiceren en minder problematiseren en simpele opvoedvragen op een manier behandelen zoals wij met elkaar omgaan, dan kan daar muziek in zitten. D66/GL is er absoluut niet voor de zaak af te breken. We willen kijken hoe we het anders kunnen organiseren, zodat het ons als gemeenschap minder geld kost en dat die mensen die zorg nodig hebben, die ook krijgen. De heer Horst: Dan zijn wij het volledig eens. Mevrouw Vijge heeft het gehad over curatief en preventief. Ik wil nogmaals wijzen op de bezuinigingsmaatregelen. Er staat een aantal ombuigingen ingeboekt die we eerst moeten zien te halen. U heeft ons nog niet horen zeggen of we voor of tegen de begroting zijn. In dit bezuinigingsmaatregelenpakket staan al veel maatregelen binnen het sociaal domein genoemd. Dat er wat moet en gaat gebeuren, is helder. Ik vrees dat dat extra miljoen niet haalbaar is.

50 **Vervolg betoog de heer Horst**

De VVD zegt in haar betoog dat de veroorzakers van de verliezen stevig gecorrigeerd moeten worden. Mijn fractie en onze afdeling PvdA Heerde heeft veel mensen gesproken de afgelopen maanden. Wat ons ook verteld werd, is dat mensen die gebruik maken van producten binnen het sociaal domein zich soms ook schuldig voelen over de discussies die wij hier voeren over de financiën en dat het de spuigaten uitloopt, etc. etc... Een uitspraak als "de verliezers moeten stevig

worden gecorrigeerd" past daar niet in. Ik wil me daarvan distantiëren. Het is veel geld waar we het over hebben, maar we hebben het over mensen die hier niet voor hebben gekozen en die hier gebruik van moeten maken. We hebben het vaak over het sociaal domein en dan gaat het vaak over geld en overschrijdingen, maar deze mensen voelen zich echt aangesproken. Dat hebben wij meerdere keren gehoord.

Ik vind het grappig te constateren dat de ene partij vindt dat er al de nodige stappen gezet zijn (GBP) door het college en de VVD zegt dat het college afwachtend is. Als voorbeeld geeft u het accommodatiebeleid. Uw wethouder heeft daar 4 jaar de tijd voor gehad. Dit terwijl zijn voorganger op dit dossier, de heer Westerkamp, er bijna uit was met de clubs destijds, heb ik wel eens vernomen in het Heerdese..... Wij zijn het wel eens dat dit nu al veel te lang duurt. Wij hebben hier ook wat over gezegd in onze beschouwing.

Heeft u bewijs voor uw bewering dat een verhoging van de toeristenbelasting ALTIJD zorgt voor minder toeristen? Ik zou haast willen zeggen: "Zie hier de oplossing voor Amsterdam."

U wantrouwt het college in haar keuze voor de koppeling van de verlaging van de rioolheffing en de verhoging van de OZB. Wij niet en wij vinden dit een prima maatregel, waarbij in principe de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. De uitwerking valt ook behoorlijk mee. Voor huishoudens in de huursector gaan de lasten omlaag en ook de lasten voor mensen met een koopwoning tot 3, 4 ton gaan omlaag, of blijven hetzelfde. Daarboven stijgt het licht op jaarbasis. Bij een woning van 500k is dat iets meer dan een Euro per maand. Dat vinden wij zeer normaal.

Ik zie uw zoektocht binnen uw beschouwing en ook in de gesprekken vooraf. Die waarderen wij als PvdA. Alleen de keuzes die u dreigt te maken, zijn niet de onze. Ik hoop dat we, ondanks de meningsverschillen hierin, op een constructieve wijze gezamenlijk het participatietraject kunnen ingaan komend voorjaar.

D66/GroenLinks

Mevrouw Van Amerongen: De gemeente zelf als hoofdspeler in het ontstaan van de tekorten, blijft in de voorstellen teveel buiten spel. Dat stoort ons. We zijn niet verdrietig of boos. Dat soort woorden heb ik niet gebruikt. Ik heb alleen gezegd dat we geschokt zijn over de financiële tegenvaller. Buiten beeld blijft in deze begroting in hoeverre het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie in eigen huis iets kunnen doen waardoor de druk op het budget verkleind kan worden. We zijn niet onder de indruk van de taakstelling van €300.000= in eigen huis die nu in de ombuigingen zit. Heerde heeft een forse overmaat aan inhuur derden. Dat is een peperdure oplossing voor de gewenste flexibiliteit. Wethouder Cegerek geeft aan dat in plaats daarvan trainees zullen worden ingezet om de €300.000,= in te vullen. We vinden dat de gemeente zich daarmee er te gemakkelijk van afmaakt, want binnenshuis blijft alles bij 'tolde. Los van de vraag of het echt gaat werken. Want trainees moeten wel begeleid worden. We hebben geen antwoord gekregen op onze vraag: wat zijn de inverdieneffecten door meer samen te werken met Epe en Hattem, bijvoorbeeld bij vacature invulling. Één voorbeeld: 1 projectleider klimaatbeleid in plaats van 3 x deeltijd.

De gemeente Heerde zit echt te dik in de overhead. Het percentage overhead is niet het tellen van het aantal managers! Overhead zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Dat zou wethouder Cegerek moeten weten. De door ons genoemde percentages staan overigens in de stukken, d.w.z. die van de accountant. De wethouder geeft aan dat de formatie klein is en dat D66/Groenlinks een verkeerd beeld schetst en dus het ingediende amendement onrealistisch is en geen extra taakstelling gerealiseerd kan worden. De organisatie zal in 2019 worden geëvalueerd. Wij zijn beducht voor de uitkomsten van die evaluatie, als de wethouder nu reeds uitspreekt dat onze formatie, inclusief overhead vergeleken met andere gemeenten aan de lage kant is. Steeds meer gemeenten besteden een groot deel van hun taken uit of brengen deze onder in een gemeenschappelijke regeling. Echter, een goede

vergelijking met andere gemeenten is alleen mogelijk door onze apparaatskosten als uitgangspunt te nemen. Dit onderzoek zou de Rekenkamer voor de Raad kunnen uitvoeren.

5 Ook bij de VVD horen we het geluid dat er meer taakstellend moet kunnen gebeuren, verwoord in een motie. Die uitgestoken hand nemen we graag aan door mede in te dienen. De middelen die nu omgaan in eigen huis, de organisatie en het gemeentelijk vastgoed worden teveel ontzien. We horen van wethouder Cegerek dat het tijd kost om panden op een goede manier af te stoten. Dat klopt, maar het zou wel een beetje meer prioriteit kunnen krijgen, want het levert geld op. Al jaren wordt er gevraagd om door te pakken op verkoop. We horen een vergelijkbaar geluid hierover bij het CDA.

10 We hebben daarom een amendement ingediend voor een extra taakstelling, meneer Nienhuis, van €500.000,=, die de gemeente ZELF moet opbrengen. De ombuigingen die nu in het voorstel van de begroting zitten, zijn grotendeels gericht op de voorzieningen voor de burgers, constateren wij. Die €500.000,= extra voor de gemeente, dus enerzijds op gemeentelijk vastgoed en anderzijds op de organisatie, is om meer evenwicht te brengen in de ombuigingen binnenshuis en buitenshuis.

15 Daarnaast moet er meer ruimte zijn voor een stukje vernieuwing. Even reagerend op de vraag van de heer Nienhuis wat we nou precies bedoelen met het zoeken van nieuwe wegen: Dat hebben we toch uitvoerig belicht in de Beschouwingen, maar kort samengevat: we moeten lef hebben om taken uit handen te geven en maatschappelijke partijen meer het stuur in handen te geven, dat is niet alleen verfrissend voor de democratie, maar ook verfrissend voor onze gemeentekas. Daarentegen

20 liggen er forse ombuigingen, die het voorzieningenniveau voor de inwoners naar onze mening aantasten. D66/GroenLinks wil geen verhoging van 50% toeristenbelasting, geen hondenbelasting en geen €100.000,= bezuiniging op het Cultuurplein en we verzetten ons tegen het afschaffen van de kruimelsubsidies voor de koren. We zijn ervan overtuigd dat we goud in handen hebben met onze culturele instellingen. Dat is in de inspraak gisteren helder naar voren gekomen. Laten we dat

25 koesteren. Dat geldt ook voor onze recreatieve voorzieningen. Helder betoog over de gevolgen van 50% verhoging toeristenbelasting, waaruit blijkt dat dit voorstel grenst aan bestuurlijke onbehoorlijkheid. We willen ruimte creëren om een zinvol communicatietraject in te gaan met onze burgers over de ombuigingen en niet met een dichtgetimmerde begroting. Wethouder Meijer heeft glashelder aangegeven dat €1,9 mln. kaderstellend is. Als een ombuiging van tafel gaat, zal daar

30 alternatieve dekking voor moeten komen. Hoe open kan de discussie met de samenleving dan nog zijn? Overigens is in voorbije jaren bij voortduring het overschot in het sociaal domein verdwenen ten faveure van de Algemene Reserve. Nu moeten wel weer tekorten in de sector zelf worden opgevangen. Hoe zit dat, College? Ons is destijds voorgehouden dat we te zijner tijd als raad weer uit de Algemene Reserve mogen putten als dat nodig mocht zijn, als er tekorten ontstaan. De heer

35 Horst kan dat beamen, want we zijn daar gezamenlijk in opgetrokken om te voorkomen dat dat zou gebeuren. Het ging om tonnen per jaar.

Het principe van hand in eigen boezem ligt ook ten grondslag aan ons voorstel tot heroverweging van het noodzakelijke, maar dure traject tot renovatie van het oude raadhuis. Ja, we hebben hier als

40 raad zelf de keuze in gemaakt. Het zijn nu andere tijden en er is voortschrijdend inzicht. Beetje jammer dat we dan zo'n dooddoener van een antwoord krijgen van wethouder Cegerek dat het College uitvoert wat de raad wil. Misschien wil de raad bij nader inzien e.e.a. heroverwegen. Misschien wil ook het GBP hierover nog nadenken. We herinneren ons het felle betoog van de fractie over de €1,8 mln. van de renovatie. En Het zou fijn zijn te horen hoe het College hiermee om zal

45 gaan. Ja, er hangt een prijskaartje aan een verhuizing van het bestuur naar de Eperweg, maar het is een kwestie van prijskaartjes vergelijken. Praten we nog steeds over ca. €1,8 mln. voor de renovatie oude raadhuis? En kunnen we dit verkopen aan onze bevolking, terwijl we gaan ombuigen voor 1,9 miljoen? We zouden een serieuze beantwoording wel op prijs stellen.

50 Ten aanzien van de woningbouw zijn we blij dat een meerderheid zich aftekent om meer te doen aan sociale woningbouw voor onze starters, voor specifieke doelgroepen. Hierin kunnen we optrekken met de PvdA. Goed plan dat het CDA hier inbrengt. We pleiten voor flexibel bouwen en prestatieafspraken daarover met Triada, die daar een gezonde visie op heeft. Misschien zijn ook grotere woningen nodig voor statushouders. Wel zijn we geschrokken van het benoemen van

55 uitbreidingswijken door de CU-SGP. Wij zijn daar geen voorstander van. Blij te horen dat wethouder

Berkhoff zuinig is op onze groene ruimte. Inbreiding heeft voor ons verre de voorkeur. Er zijn mogelijkheden genoeg binnen de gemeentegrenzen. Het tempo zou wel veel hoger kunnen, dat wel. Ook de CU-SGP spreekt hierover met bewoordingen als stroperigheid. Dat delen we.

- 5 Wat die Centrumplannen betreft: we willen graag een meer maatschappelijke invulling. Niet alleen overlaten aan de markt, ofwel scenario 3 of 4, zoals besproken in de themaraad van 8 oktober. We zullen onze ideeën hierover op papier zetten en graag met u delen in een volgende commissie. Begrijpen we nu goed dat de PvdA het pand van Setten/Van Loenen wil aankopen en slopen? Dromen over een mooi groot plein willen we graag delen, maar voorlopig zouden wij graag nog eerst
10 willen nadenken over echt nieuwe functies op die plek, die de centrumfunctie versterken. Hoe wil de PvdA de aankoop trouwens financieel verantwoorden? Graag wat meer inkijk.

- De heer Horst interrumpeert: In onze Beschouwingen hebben we gezegd eerst de ontwikkelingen met Van Wijnen en Groosman af te willen wachten. Wethouder Berkhoff heeft gisteren gezegd dat
15 we daar in het voorjaar wat over horen. Wij hebben gezegd dat, mocht dat mislukken en we zijn weer terug bij af, aankoop bespreekbaar moet worden. Hoe dat moet worden gefinancierd, moet op dat moment worden bekeken. De heer Volkers: Dan is het toch fijn als u een miljoen in de knip heeft en nog wat uit kunt geven. De heer Horst: De heer Volkers heeft het over €1 mln. structureel ombuigen. Dit is incidenteel. €1 mln. incidenteel is qua kapitaalslasten met de huidige rentelast een
20 fractie van de €1 mln. van de heer Volkers. Mevrouw Van Amerongen: €1,8 mln. voor renovatie van het raadhuis is ook incidenteel, maar leg dat maar eens uit aan een bevolking die structureel €1,9 mln. moet ombuigen. Dat is een lastige zaak. Ik denk dat het een verkeerd signaal naar de samenleving is dat te willen doen. Ik begrijp dat u de ontwikkelingen wilt afwachten. Dat willen wij ook, maar we signaleren ook dat we al heel lang afwachten. Dat is een signaal dat regelmatig
25 terugkeert.

Vervolg betoog mevrouw Van Amerongen

- Wethouder Berkhoff heeft het over een brede basisvoorziening met het loket 0-100 en heeft gezegd dat dat niet lukt aan de Eperweg. We zijn benieuwd naar het voorstel dat hij heeft aangekondigd.
30 We delen niet de bedenkingen van het CDA om 21 mensen te detacheren bij het CJG. Wij denken juist dat het goed is mensen uit het raadhuis te halen. Dit past juist heel goed in de samenwerkingsgedachte en het sluit prima aan bij onze motie over het oude raadhuis, omdat er dan plek vrij komt aan de Eperweg zonder dat je zo ingrijpend hoeft te verbouwen!

- 35 Wat betreft de discussie over de Huishoudelijke hulp, vragen we ons met de VVD af of we wel door moeten met de Algemene Voorziening en of misschien onderzocht moet worden of een maatwerkvoorziening niet beter is. We zijn blij met het antwoord van wethouder Berkhoff over de Hof van Cramer. Dat komt nu meer in beeld. Dan wordt onze gezamenlijke motie ook uitgevoerd. Altijd prettig. Ook fijn om te horen dat de woonvisie geactualiseerd gaat worden. Woonagenda
40 locaties in beeld brengen, waar en wanneer. Kwantitatieve en kwalitatieve behoeften. Juichen we zeer toe, want dan kan er actief op gestuurd worden.

- Het idee om meer om te buigen op beheer, zoals het CDA betoogt, vinden we een goede gedachte. Inwoners kunnen hier, veel meer dan nu, een initiatiefnemende rol in vervullen. Het mes snijdt dan
45 aan meerdere kanten; er wordt zowel een sociaal doel gehaald (meer onderlinge betrokkenheid) als een bezuinigend effect op het beheer. Overigens zijn we het ook eens met de wethouder om sociaal werkgeverschap in dezen in het oog te blijven houden.

- Het financieel beleid: Wethouder Meijer wil afwachten wat er uit de operatie verkoop vastgoed komt.
50 Wij willen niet zo afwachtend zijn. Wij willen meer sturing vanuit financiën hier op. Het gaat immers om veel geld. We hopen dan ook dat de door wethouder Berkhoff voor januari aangekondigde nota strategisch vastgoed concrete stappen bevat. Dan komt het zeker goed met de taakstelling die we in ons amendement beogen. Wethouder Meijer was duidelijk teleurgesteld over onze opmerkingen dat er te weinig gesproken is over de ombuigingen. Maar de gremia van auditcommissie,
55 fractievoorzittersoverleg en één op één gesprek met de wethouder, waarvoor overigens onze

erkentelijkheid, vervangt niet het open politieke debat met elkaar over de impact van de ombuigingen. Daarvoor is te weinig gelegenheid geweest.

5 Burgemeester de Graaf vertelt ons dat er 3 avonden over ombuigingen met de inwoners komen en dat hij dat heel serieus neemt! Dat delen we. Ook delen we dat de cultuur ons zeer ter harte gaat. Goed idee om de kwestie openingsuren van het gemeentekantoor voor te leggen aan de burgers. Wat betreft de stukken: het gaat ons niet zozeer om het taalgebruik, maar meer om het inzichtelijk maken van alternatieven, financiële consequenties, zodat er voor de Raad echt iets valt te kiezen! Lelystad Airport: Uiteraard zijn we zeer benieuwd na 14 oktober te vernemen of er witte rook zal
10 zijn. Fijn dat de burgemeester zo actief voor ons hierin opereert en gezamenlijk optrekt met de burens in het contact met het departement. Hulde hiervoor. De burgemeester is kort op onze opmerkingen ingegaan over het ambtsgebed en de Bijbel. Goed idee om dit op te pakken samen met de nieuwe burgemeester en enkele leden uit de raad om een goed voorstel hierover te maken. We hebben het trouwens niet gehad over de afschaffing van het ambtsgebed. Het gaat ons om een
15 actualisatie die recht doet aan de inclusieve samenleving.

CU-SGP

De heer Tuinman: De €1 mln. van de VVD. Ik waardeer het ontzettend dat er wordt meegedacht de begrotingen de komende jaren meer perspectief te geven. Wij begrijpen dat het college verzoekt om
20 met voorstellen te komen. Tegelijkertijd stellen wij vast dat we hier een begroting hebben liggen die al op onderdelen is nageplozen binnen het college en het werkapparaat. Dit is het resultaat. Met name binnen het sociaal domein heeft 40% van de bezuinigingen betrekking op het sociaal domein vanaf 2020. In 2021 loopt dat op naar bijna 50% en in 2022 naar 52%. Er zit een stijging in de bezuinigingen op het sociaal domein. Als je nog meer wilt bezuinigen (en €1 mln. is een boel geld),
25 moet je je tegelijkertijd afvragen wat dat voor consequenties heeft voor de lokale samenleving. De meeste bezuinigingen vinden plaats in de samenleving en ik denk dat de rek er uit is. Daar moeten we niet meer aan sleutelen, willen we een bepaald voorzieningenniveau op orde houden. Wij zijn ervoor op onderdelen kritisch naar de begroting te kijken, maar het dieptepunt is bereikt. Het kan zijn dat we in het komende halfjaar tot andere inzichten komen, of dat de rijksoverheid nog ergens
30 mee komt, zoals deze week met het stroppenpotje van €400.000,=. Laten we dat afwachten en de begroting in deze vorm accepteren.

Mevrouw Landman interrumpeert: We moeten niet vooruit lopen op het Rekenkameronderzoek. Daarin staan diverse mogelijkheden die ook in het sociaal domein enig soelaas brengen. Zoals het
35 elders is georganiseerd, kunnen wij het ook doen. Wij hebben het niet over rigoreus bezuinigen. Dat mis ik in het betoog van de heer Tuinman. De heer Tuinman: Ik heb gezegd dat het sociaal domein een hele grote plek in onze uitgaven inneemt. Wij begrijpen dat daar de bezuiniging wordt gezocht. Daar zijn we voorstander van, maar we geven ook aan dat dit de bodem is. Dat we na 1 januari naar mogelijke andere invullingen kijken, is prima. Deze begroting is het resultaat van een
40 veelvuldig, frequent overleg tussen ambtelijk apparaat en college. Wij zijn daarin meegenomen, inhoudelijk en in procesgang. Daar willen we niet aan tornen, maar we willen volgend jaar kijken hoe er dingen kunnen worden veranderd en bezuinigd. Uiteraard niet allen in het sociaal domein. De heer Volkers: De heer Tuinman verwoordt perfect wat wij voorstellen. Wij zeggen niet dat er nu veel bezuinigd moet worden, maar we vragen dat te onderzoeken en in beeld te brengen.

45

Vervolg betoog de heer Tuinman

Leuk om te horen dat we het met elkaar eens zijn. We doen het allemaal met dezelfde intentie, nl. voor de burger. Alleen heeft de één een andere invalshoek dan de ander. Het accommodatiebeleid is een langlopend proces gedurende een groot aantal jaren. Ook jaren waarin de VVD een plaats in het
50 college innam. Het is niet aan dit college te wijten dat er nog niets is gepresenteerd. We hebben de toezegging van de wethouder gekregen dat dat binnenkort komt.

Ook aan de toeristenbelasting zitten diverse aspecten. Gisteravond hebben we een tweetal insprekers gehoord en ik begrijp de mensen die het aangaat. Mensen worden geconfronteerd met
55 een verhoging van de toeristenbelasting en met een verhoging van de BTW op hun diensten. Dat

hakt er in. Anderzijds moeten we constateren dat er al veel voorzieningen in onze gemeente zijn
aangebracht. Die hebben niet alleen op dat moment geld gekost, maar gaan in de toekomst ook
geld kosten. We hebben begrip voor de voorgestelde verhoging door het college om dat in de
toekomst te kunnen blijven financieren. Om toch tot een compromis te komen, sluiten wij ons bij de
5 woorden van de heer Mateman aan om dat trapsgewijs te doen, zodat we de ondernemers die het
aangaan niet belasten met een forse verhoging. We hebben in het collegeprogramma staan dat we
Heerde willen promoten. Dan moeten wij bereid zijn daarvoor te investeren. Ik snap dat het een
uitgave voor de ondernemers is, maar het moet op enig moment terugvloeien in hun eigen kas.

10 Mevrouw Landman interrumpeert: Hoe kijkt CU-SGP naar de concurrentiepositie die Heerde totaal
mist, in vergelijking met Epe en Hatem? Die blijven rond de €1,= zitten. Het zal best dat wij veel
voor de toeristen hebben gedaan, maar die andere gemeenten hebben alles ook piekfijn voor elkaar.
Dan missen we dus de concurrentie. De heer Tuinman: Concurrentie is op zich niet verkeerd, want
het houdt mensen scherp. Wij willen wel graag monitoren hoe die ontwikkeling is. Er wordt gezegd
15 hoe hoger het tarief, hoe minder toeristen. Wij betwijfelen dat. Er vindt een discussie in Den Haag
plaats om het recreatieve verkeer beter over het land te verspreiden. Daar moeten we als Veluwe op
acteren. Daar hebben wij goede hoop op en we denken dat het een extra stimulans is, ook voor de
te incasseren gelden van de toeristenbelasting. Monitoren is op dit punt heel goed.

20 **Vervolg betoog de heer Tuinman**

In onze Beschouwingen hebben wij ook de ontwikkelingen in het hart van Heerde en bij de
gemeentewerf aangehaald. Er zijn meerdere locaties waar wij onze zorgen over uitspreken. De
fractie van CU-SGP vindt dat de inbreidingslocaties moeten worden herontwikkeld om verpaupering
in de wijken tegen te gaan. Maar zeker ook omdat wij op zoek zijn naar meer woningruimte. Die
25 ruimte denken wij niet alleen te vinden in de inbreidingslocaties. Daar moet de woonagenda
duidelijkheid over geven. Wij sluiten op voorhand uitbreidingslocaties niet uit. Als het moet, dan
moet het. Er zijn grote belangen mee gemoeid om zowel mensen die hier al wonen als mensen die
wij hier naartoe willen halen, geschikt onderdak te geven. Een uitbreidingslocatie hoort dan bij de
mogelijkheden.

30 Er ligt een positieve Algemene Beschouwing van GBP. Fijn dat er zo naar wordt gekeken. Je kunt op
alle slakken zout leggen, maar onze gedachte is dat de intentie van het college duidelijk en integer
is om het goede te zoeken voor een ieder die op ons pad komt.

35 Wat opvalt in de Beschouwingen van D66/GL, is dat er veel aandacht wordt gevraagd voor het
participatieproces bij de burger. Op zich is dat goed, maar ik denk dat u daarin te ver doorschiet.
Zoals ik het lees, zegt men: "Leg het maar bij de bevolking, leg er een zak geld neer en men mag
besluiten nemen en de raad kan na vanmiddag wel opstappen." Wie neemt er dan een besluit?
Participatie is prima en voelen wat er in de samenleving leeft ook, maar wij zijn door diezelfde
40 bevolking aangesteld om besluiten te nemen. Bestuurlijk ligt hier de verantwoording; keuzes maken
uit de voorstellen die uit de samenleving komen. Wij onderschrijven de participatiegedachte van
D66/GL, maar niet in deze vorm.

Mevrouw Van Amerongen interrumpeert: De heer Tuinman schetst wel een heel radicaal beeld. Het
45 is niet de bedoeling dat de participatietrajecten die ons voor ogen staan, ons werk overbodig maken.
Er zijn tal van voorbeelden in de samenleving in andere gemeenten waarin dit goed werkt en waar
wij een voorbeeld aan kunnen nemen. Wij hebben niet benoemd om er een zak geld bij te leggen en
ik denk ook niet dat dat meteen nodig is. Maar als we taken gaan overhevelen, moeten we daar op
den duur wel aan gaan denken. Dat neemt niet weg dat het lokaal bestuur daarmee van de baan is.
50 Je moet niet in extremen gaan denken, maar steeds meer ruimte bieden voor de samenleving. De
heer Tuinman: Het is mijn perceptie van wat ik heb gelezen.

Vervolg betoog de heer Tuinman

Over het oude raadhuis hebben we een paar jaar geleden raadsbreed aangenomen een bepaalde
55 koers te gaan varen. CU-SGP blijft zich daar voorlopig aan houden. Ik vind dat er zowel gisteravond

als vandaag een positieve discussie is gevoerd, met allerlei ingangspunten. CU-SGP komt tot de conclusie dat er een begroting voor ons ligt waar wij best mee verder kunnen, behoudens een aantal kritische opmerkingen over de toeristenbelasting en de hondenbelasting.

- 5 Mevrouw Landman: De fractie van D66/GL heeft gemeend door het voorstel over het raadhuis andere paden te gaan bewandelen om een stuk financiële ruimte te scheppen. De exploitatie van dit gebouw kost ook het nodige. De portefeuillehouder heeft gezegd dat we een aantal scenario's moeten bedenken over samenwerking met organisaties voor het sociaal domein. Toen kwam bij ons de gedachte op dat, als er ruimte aan de Eperweg komt, werkzaamheden die in het raadhuis worden
- 10 verricht, zouden kunnen worden verplaatst naar de Eperweg. Het is altijd positief als ambtelijke organisatie en bestuur bij elkaar zitten. Het raadhuis zou als trouwlocatie kunnen worden gehandhaafd. D66/GL wil graag dat er onderzoek komt hoe we het geheel kunnen invullen. Als er de komende tijd veel ambtelijke uren aan worden besteed, zodat we komend voorjaar weer een plan krijgen dat €2 mln. moet gaan kosten, is dat jammer van de tijd. De heer Mateman: Heb ik het
- 15 goed begrepen dat de fractie van CU-SGP niet tegen uitbreidingslocaties is en dat zij, naast bouwen voor de eigen bevolking, ook actief wil inzetten om jonge gezinnen naar Heerde te halen? De heer Tuinman: Dat is correct. De heer De Weerd: GBP wil graag even schorsen om over verlaging van de toeristenbelasting te praten. De heer Volkers: De VVD heeft altijd gepleit voor woningsplitsing als alternatief voor uitbreidingswijken. De VVD wil graag aan de motie toevoegen te onderzoeken of
- 20 woningsplitsing in het buitengebied kan bijdragen aan een mooiere invulling van de woningbehoefte. De heer Mateman: Het CDA is bereid dat aan de motie toe te voegen. Dat staat ook in ons eigen verkiezingsprogramma.

Reactie college tweede termijn

25

Wethouder Meijer

- Ik proef bij alle fracties de behoefte om stappen te zetten om in de nieuwe bestuursperiode nieuwe kansen te vinden en tegelijk lastige opgaven in te vullen. Vlak voor de zomer zijn we geconfronteerd met negatieve cijfers en zijn er spelregels afgesproken. Het is misschien goed daar een paar
- 30 kanttekeningen bij te plaatsen. Raad en college hebben in juli afgesproken dat het college met een pakket maatregelen zou komen om de financiën op orde te brengen. De maatregelen voor 2018 lopen en daar spreken we binnenkort over. Daarnaast hebben we een pakket van €1,5 - 3 mln. uitgevraagd. Daar hebben we als college en ambtelijke dienst gedurende de zomer zeer intensief over doorgesproken en het college heeft daar een pakket van €1 - 2mln. uit gekozen. Dat andere
- 35 deel hebben we terzijde gelegd, maar dat is er wel. Dat is ook met de raad gedeeld en is ook beschikbaar. Het college heeft gemeend niet verder in te grijpen, om recht te doen aan de samenleving. Je kunt ook dingen kapotmaken. Zowel in juli als in de raadsbrede commissie hebben we afgesproken dat het college een voorstel zou voorbereiden waarin het financieel kader helder zou worden en waarin het pakket aan investeringen en ombuigingen vastligt, zodat helder is wat er in
- 40 het sociaal domein, in de publieke ruimte en in de ambtelijke dienst wordt omgebogen en waar we gaan investeren. Dan hebben we, als we met de samenleving in gesprek gaan, een helder kader waarbinnen het spel gespeeld mag worden. We hebben de eerste ritselingen al gehoord over hondenbelasting, toeristenbelasting en Cultuurplein. Er zullen nog veel meer gesprekken komen, maar er zullen ook oplossingen gaan komen. Zo zitten raad en college in elkaar, maar de
- 45 samenleving ook. Dat financiële kader is het vertrekpunt. Het is belangrijk dat als college nog een keer op tafel te leggen, anders wordt er wat afgedaan en wat bij gedaan en moeten we straks een nieuwe ombuigingsopgave invullen. Dat was niet de uitgangspositie die we hebben gekozen.

- Het college geeft helderheid over de bijdragen van VVD en D66/GL om op zoek te gaan naar een
- 50 (half) miljoen. U geeft beiden zeer concreet aan waar dan gezocht zou kunnen worden, maar in de zomer heeft het college een pakket samengesteld binnen die €1,5 - 3 mln. Als we nu een nieuw zoektraject ingaan, gaan we het verhaal feitelijk over doen. Dat is een stevige opgave. U zegt dat dat niet een keuze is, maar een verkenning. U zegt dat ook over het vastgoed en de ambtelijke dienst. Met het vastgoed gaan we aan de slag. We zijn al een kleine organisatie. We moeten niet
- 55 nog kleiner worden. '

De heer Volkers interrumpeert: Ik heb u complimenten gemaakt dat u in korte tijd deze bezuinigingsvoorstellen hebt kunnen realiseren. Sommige dossiers zijn ingewikkeld. Daar hebben we nu een aantal jaren ervaring mee en dan zouden we best kunnen kijken of we, door het anders te organiseren, een besparing kunnen halen. Als wij u opdracht geven dat eens rustig uit te zoeken, komt er misschien meer boven water dan wanneer dat in 2 maanden met stoom en kokend water moet gebeuren. Dat is de gedachte achter die motie. Wethouder Meijer: Dat begrijp ik. Ik begrijp ook dat u niet het mes in het sociaal domein wilt zetten, maar wilt kijken hoe het eruit ziet. Ik denk dat we als raad, college en samenleving de handen vol krijgen aan de opgaven die nu voorliggen. Het zijn forse ingrepen, waar we met de samenleving over in gesprek moeten. Daar wil ik graag de energie op inzetten.

Vervolg reactie wethouder Meijer

Ik proef dat de raad in gesprek wil gaan over de toeristenbelasting. Maar als er wat afgaat, moet u ook aangeven waar u dat ingevuld wilt zien. Anders zijn we daar de komende 4 jaar mee bezig. Verschillende fracties vragen naar de energiecoöperatie. De energiecoöperatie heeft 2 weken geleden een plan ingediend met een berekening hoe zij denkt te kunnen beginnen. Het is een omvangrijk document, wat het college goed wil bekijken. Op dit moment vindt er overleg plaats en t.z.t. zullen we de uitkomsten met de raad delen. D66/GL geeft aan dat in het verleden een plus in het sociaal domein aan de algemene reserve werd toegevoegd. In 2015 hebben we één keer een plus van €160.000,= gehad. Die is inderdaad aan algemene reserve toegevoegd. Alle jaren daarna waren dat stevige tekorten. Voor die tijd hadden we niet met de 3 D's te maken.

De heer Horst: De fractie van de PvdA heeft deze discussie samen met de fractie van D66/GL meerdere jaren in de raad aangezwengeld. Dit komt ook voort uit de jaren 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014 toen er wel plussen waren en er meermalen werd geweigerd een reserve in te stellen. Toen ging het naar de algemene reserve. Vorig jaar is er €800.000,= in een reserve gekomen. De PvdA kan de woorden van D66/GL onderschrijven. Als het zich voordoet, zou dat goed zijn. Mevrouw Van Amerongen: Het moet ook de andere zijde op werken. We hebben een aantal keren voorstellen gedaan een fonds te maken voor slechte tijden, want die dienden zich toen al aan. Daar heeft de gemeente toen niet voor gekozen. Er werd toen gezegd dat, als er slechte tijden zouden komen, de raad uit de algemene reserve kon putten. Niets is minder waar. Ik denk dat het college niet blij zal zijn als wij een amendement op tafel leggen om voor de jeugdzorg €500.000,= uit de algemene reserve te halen. Wethouder Meijer: Daar wordt niemand blij van. Het gaat om forse tekorten. Die hebben we wel uit de algemene reserve gedekt. Er wordt gevraagd de toeristenbelasting te monitoren. Dat is niet altijd even eenvoudig. Bij een slechte zomer heb je een lastiger opgave dan bij een mooie. De heer Kampherbeek: De wethouder wil zorgvuldig omgaan met de energiecoöperatie. Wanneer krijgen we daar antwoord op? Wethouder Meijer: Zodra die overleggen zijn afgerond. Het is nu ambtelijk en bestuurlijk in bespreking. Dan komt het naar het college en dan naar de raad. De insteek is dit zo snel mogelijk te doen.

Wethouder Berkhoff

Tijdens een VNG congres voor de decentralisaties werd gezegd dat de wethouders sociaal domein de machtigste wethouders zouden worden binnen de gemeente. Dat had te maken met de budgetten voor de overdracht van taken van rijk naar gemeenten. Dat was enorm veel geld, maar wel gebonden aan wettelijke kaders. 4 jaar later zie je die wethouders enorm zwoegen. Dat neemt niet weg dat we het sociaal domein als een kans zien om een samenleving in te richten die meer verantwoordelijkheden gaat oppakken. Het is ook onze visie om gezamenlijk te werken aan een krachtige samenleving, waarbij zoveel mogelijk de sociale kracht in de samenleving wordt benut om de zelfredzaamheid van inwoners te helpen. Dat is lastig en daar worstelen we mee. Dat hebben we ook in de opzet van de begroting gedaan. We weten waar we naartoe willen, maar we redden dat niet helemaal zonder investeringen. Vandaar die jaarschijf 2019. We proberen dichter bij de inwoner te komen en laagdrempelig en ontmedicaliserend de zelfredzaamheid te vergroten.

Ik zou nog terugkomen op de kostendekkendheid van het sociaal domein. De heer Volkers las op pagina 157 dat we €1,5 mln. tekort komen. Het tekort op het onderdeel Inkomen wordt via de t-2 systematiek gecompenseerd. Daar zit een risicobedrag in van minder dan €200.000,=, dat we werkelijk risicodragend zijn op het onderdeel Inkomen. De heer Volkers: U begrijpt het misverstand?

5 Wethouder Berkhoff: Ik begrijp het misverstand. Dit soort technische vragen kunnen beter in de auditcommissie worden gesteld. De VVD komt met allerlei bezuinigingsvoorstellen. We hebben 6,5 fte in de indicatiestelling voor Jeugd en WMO. Kijkend naar cliëntervaringsonderzoeken en deadlines voor aanvragen WMO, begrijp ik dat we efficiëncyslagen moeten maken, maar 4 fte van 6,5 afsnoepen, is niet werkbaar. Laat het college als uitvoerend orgaan proberen daar de beste

10 resultaten in te bereiken. Preventie en resultaat is altijd een onderwerp in de politiek geweest dat dat niet meetbaar zou kunnen zijn. In de themaraad hebben we laten zien dat wij als gemeente door onze algemene voorziening minder uitstroom naar maatwerk en dure voorzieningen hebben. Dat is een trend die verder moet worden doorontwikkeld. Maar het is klip en klaar dat een preventieve aanpak loont. Er wordt gezegd dat preventieve interventies moeten tonen dat ze resultaat

15 opleveren. We zullen daar nauwlettend op toezien, ook in de maatregelen die we in het licht van de bezuinigingen gaan nemen. De huishoudelijke hulp is een wettelijke taak waarbij we geen inkomenspolitiek mogen bedrijven. U stelt dat we dat subsidiëren naar mensen die dat kunnen betalen. Dat geldt ook voor trapliften, etc. Volgens de wetgeving hebben wij daar geen inkomenspolitiek te voeren. De eigen bijdrageregeling waarin wij vrij zijn, is politiek gelimiteerd.

20 Voor degenen die het niet kunnen betalen, zit er een ontheffingsmogelijkheid in. U refereert aan pagina 167 in de begroting met de opsomming van de taakvelden en vraagt hoe het kan dat 18- €7 mln. kost. Die bladzijde is een bij elkaar geharkt deel van de begroting, volgens regels van het BBV. Iedere gemeente moet dit in de begroting opnemen. Binnen die €7 mln. zitten ook onderwerpen die niet sec op 18- zijn terug te voeren, zoals loonkosten, sociale lasten en de AVR. U moet daar niet te

25 zwaar aan tillen. Op die pagina's is ook te zien dat het bestuur €1,1 mln. kost. Dat kost ook de hele huishoudelijke hulp in de gemeente Heerde. Daar helpen we wel 492 gezinnen mee. Je kunt appels en peren niet één op één vergelijken.

Mevrouw Van Amerongen interrumpeert: De wethouder zegt v.w.b. de huishoudelijke hulp met

30 handen en voeten gebonden te zijn en geen inkomenspolitiek te mogen voeren. Maar we hebben als gemeente de keuze om al dan niet een algemene maatregel te nemen. Dat betekent dat je dan iedereen moet bedienen. Maar het is een keuze. Wethouder Berkhoff: Dat is een bewuste keuze geweest, omdat een algemene voorziening een zeer lichte toegangstoets vergt. Dus minder

35 bureaucratie. Door snel hulp in te zetten, leren de helpers wat de werkelijke problematiek in zo'n gezin is en of er een netwerk is wat taken kan overnemen. We hebben het over een gemiddelde ureninzet. Daarmee kunnen we fluctueren naar gelang de ondersteuningsbehoefte. Er zijn gemeenten die voor maatwerk hebben gekozen. Zij zien echter dat hun decentralisatieuitkering niet toereikend is. Er zijn ook gemeenten die ermee wilden stoppen. Die zijn teruggefloten door de

40 centrale raad voor beroep.

Vervolg reactie wethouder Berkhoff

Mevrouw Hardam, de resultatenafspraken met V érian liggen vast in de subsidieregeling. In een toezegging in de raad van 24 september hebben we al gegevens gegeven over de budgetten van V érian en hebben we een zin opgenomen dat, als u precies wilt weten wat voor prestaties we van

45 V érian verwachten, dat te vinden is in de subsidieregeling. Mevrouw Hardam: Geldt dat voor alle ketenpartners? Wethouder Berkhoff: Dat geldt voor alle subsidieontvangers van de gemeente Heerde. Maar aan kleinere subsidies hangen minder afspraken dan aan grotere. De passage over het consultatiebureau in Wapenveld is opgepakt uit de tabel van de bezuinigingstaakstellingen, waarin staat dat een sluiting van het consultatiebureau zal worden onderzocht. Dat onderzoek is geweest in

50 de opmaak van de bezuinigingen die we nu voorstellen. Daar is uitgekomen dat het nauwelijks geld oplevert. Dat is dat pm bedrag. Als wij zover komen dat we een 0-100 plek hebben met een brede basisvoorziening, kan het zijn dat we wel zaken gaan bundelen om de dienstverlening efficiënter te maken. De DBC-systematiek, waar de heer Nienhuis het over had, is afgeschaft.

De heer Van der Rhee interrumpeert: Er is onderzoek geweest naar sluiting van het consultatiebureau. Daar blijkt niet veel financieel voordeel uit te komen en dat doen we dus niet. Daar kunnen wij ons in vinden. Maar de wethouder zegt ook dat, als er een 0-100 voorziening komt, het misschien beter is het daar onder te brengen. Op zich is dat ook niet zo raar, maar gaat er dan in Wapenveld iets veranderen? Wethouder Berkhoff: Dat weten wij niet. Daarom staat er onderzoek bij, want het is maar de vraag waar de 0-100 voorziening plaatsvindt. In theorie kan dat overal. Die discussie moeten we niet hier voeren. Je moet een afweging maken hoe je zoveel mogelijk jeugdigen 0-4 op het consultatiebureau bereikt. Met name in de eerste levensmaanden heeft de jeugdgezondheidszorg het hoogste bereik. De heer Van der Rhee: Die doelstelling, om de toegankelijkheid zo groot mogelijk te houden, is voor ons cruciaal.

Vervolg reactie wethouder Berkhoff

Mooi dat we in de raad een gezamenlijke ambitie zien om woningen te bouwen en daar versnelling in aan te brengen. Die ambitie staat ook in het collegeprogramma, waarbij specifiek de starters en sociale huur zijn genoemd, omdat daar druk op de ketel staat. 3 x 100 is een prima doelstelling, maar we gaan eerst de woonagenda maken. Die is er volgend jaar al. Dan hebben we aantallen in beeld, kwalitatief en kwantitatief. Daar gaan we op sturen. Als we ze niet weg kunnen zetten via inbreiding, dan moeten we ook naar uitbreidingslocaties kijken. De Structuurvisie staat dat niet in de weg en de Omgevingsvisie moet dat ook niet in de weg staan. Laten we eerst zuinig zijn op onze groene ruimten en kijken waar er in de kernen nog verdicht kan worden. Plan Bloemstraat is een mooi voorbeeld waar wordt vernieuwd, verduurzaamd en geïntensiveerd. En het is meer toegesneden op de vraag van de woningmarkt van vandaag. De corporatie wil meer van dit soort grootschalige renovatieprojecten in gang krijgen. Maar dan moet je wel eerst je zittende huurbestand ergens kunnen huisvesten. Dat geeft ook het belang aan van nieuwe sociale huurwoningen. Daar gaan we mee aan de slag. Goed om te vermelden is dat de relatie met de corporatie prima is. We bouwen aan de gezamenlijke woonagenda, maar ook aan de agenda die naar sociale huur moet leiden. Daarom hebben we gezegd dat we, totdat die agenda er is, het woningmarktonderzoek van 2017 als kaderstelling gebruiken in gesprekken. Qua locaties moeten we als gemeente ook naar onszelf kijken. Alle vastgoedlocaties die we nu via de uitnodigingsplanologie in de markt hebben gezet, hebben we redelijk vrijblijvend in de markt gezet, zonder harde deadlines. Vaak hebben we er ook geen prijzen aan gehangen, omdat we eerst willen weten wat het plan is en dan de residuele grondwaarde gaan berekenen. Daar moeten we als college scherper in zijn. Dat kunnen we als we weten wat we op een bepaalde plek willen bouwen. Dan kunnen we zelf weten wat voor residuele grondwaarde daar aan mag hangen, want we weten wat de grond onder een sociale huurwoning mag kosten, onder een middeldure koop en onder het dure segment. Als je toch je doelstelling wilt bereiken, kun je daar ook in compenseren.

Mevrouw Vijge: De fractie van de PvdA heeft zich samen met de fractie van CU-SGP uitgesproken over de zorg voor verpauperde gebouwen. Moet ook dat wachten tot de plannen meer duidelijkheid bieden? Met name rondom de Willem Alexanderschool zijn zorgen over de veiligheid. Wethouder Berkhoff: Dat is opgepakt met de ontwikkelaar. Er zijn meer locaties waar we zitten te wachten tot we tot sloop over kunnen gaan. Zo had de PvdA het al over sloop van het pand van Van Setten/Van Loenen. Start eens een crowdfunding. Misschien is de hele Heerder gemeenschap dit wel veel waard. De heer Mateman: Wat vindt het college van woningsplitsing in het buitengebied? Wethouder Berkhoff: Dat wordt toegevoegd aan de motie. Het idee van het college is dat woningsplitsing niet zonder beleid gebeurt. Er moet een duidelijke visie achter liggen, want een splitsing moet ook wat brengen. Niet alleen voor de particulier, maar het moet ook extra woningcapaciteit toevoegen. Soms moet je een woning splitsen, omdat het een sociaal probleem oplost. Woningssplitsing verdient een beleidskader, maar ook omvorming van bestaand vastgoed naar woningen. Je kunt niet op basis van willekeur woningen splitsen, want dat veroorzaakt precedentwerking. Dit wordt diepgaand onderzocht, omdat wij binnen onze gemeente tussen de 200-300 situaties kennen van woningen die niet bewoond worden conform juridisch kader. Sommige gemeenten hebben dat structureel opgepakt. Op die koers zitten wij nu, maar dat vergt onderzoek.

De heer De Weerd: Als je naar grotere locaties buiten de kernen gaat, zul je bestemmingsplannen moeten openbreken. Zij wij bereid dat te doen? Een inbreidingslocatie wil niet zeggen dat iedereen een woning naast zich wil. Het is de vraag of daar bereidheid toe is. Dat valt over het algemeen erg tegen. Als we bestemmingsplannen moeten openbreken, hebben we toestemming van Arnhem nodig om het buitengebied in te gaan. Is het college bereid met die voorstellen te komen? Wethouder Berkhoff: Zowel voor in- als uitbreidingen zullen altijd bestemmingsplannen aan de raad worden aangeboden. Als we onze woonagenda niet kunnen realiseren binnen de bestaande contouren, moeten we naar buiten. In de Structuurvisie zijn zoekzones bekend. Dat is de eerstvolgende logische stap. Plan Wendhorst levert een mooi aantal woningen binnen de kern. En een kwaliteitsverbetering. De heer Horst: In het verleden mochten we via het Kwalitatief Woningbouw Programma van de Provincie een x-aantal woningen bouwen. Geldt dat nog steeds en heeft woningsplitsing gevolgen voor het aantal te bouwen woningen? Wethouder Berkhoff: Iedere woning die wordt toegevoegd, ook middels splitsing, legt beslag op het contingent.

15 **Wethouder Cegerek**

Er zijn vragen gesteld over het taakstellend budget van de organisatie. Ik heb gisteren al aangegeven dat er een plan vanuit het MT ligt om met een traineepool te komen om het personeel zo breed mogelijk in te zetten. De heer Volkers beluisterend, denk ik dat we hetzelfde voor ogen hebben. Ik neem uw suggestie ter harte. Het plan ligt bij het MT en wordt verder uitgewerkt. Ik heb ook een vergelijking gemaakt met de benchmark m.b.t. onze vaste kern. We hebben 134 fte. In vergelijking met gemeenten van dezelfde grootte ligt onze vaste kern daar 20 fte onder. Daaromheen zit het personeel dat we extern inhuren. De fractie van D66/GL had het over 55% management. Die 55,73% heeft betrekking op overhead. Dat is meer dan alleen management. Overhead gaat ook over het gebruik van het raadhuis, gemeentekantoor, gemeentewerf en facilitaire zaken. Wat betreft de externe inhuur deel ik uw zorg. Daarom willen we daarmee aan de slag. Wij zitten op 21% en landelijk ligt dit op 17%. Daartegenover staat dat we een veel kleinere vaste kern hebben. Daar proberen we samenwerking te zoeken, zoals mevrouw Van Amerongen ook al aangaf. De praktijk laat zien dat samenwerking niet altijd een financiële verbetering oplevert. Het zorgt er wel voor dat je minder kwetsbaar bent en meer kwaliteit kunt leveren. Dat is mij heel veel waard. Voor landelijke ontwikkelingen als het sociaal domein, de Omgevingswet en de energietransitie is capaciteit nodig. Voor de Omgevingsvisie zoeken wij bijvoorbeeld de samenwerking met Hattem.

Mevrouw Landman interrumpeert: Is er ook een vergelijk gemaakt wat we bij de regio hebben? Op een regiobijeenkomst bleek laatst dat we in het sociaal domein ook een aantal zaken samen met andere gemeenten doen. We moeten geen appels met peren vergelijken. Wethouder Cegerek: Het is een landelijke vergelijking van gemeenten onder de 20.000 inwoners. Zo is er de sociale recherche met Apeldoorn die voor kwaliteitsverbetering en minder kwetsbaarheid zorgt. Dergelijke samenwerkingen leveren wel kwaliteit op, maar geen financieel voordeel. Mevrouw Landman: Worden die ook meegeteld bij de fte's? Wethouder Cegerek: Ja, dat is personeel in vaste dienst.

De heer Mateman: D66/GL wil €800.000,= op het ambtelijk apparaat bezuinigen? Mevrouw Van Amerongen: Nee, €500.000,=. De heer Mateman: Dan moeten we 10% op het personeel inkrimpen. Hoe wilt u dat doen, met alle opgaven die we hebben? Mevrouw Van Amerongen: We hebben een amendement voorbereid, waarbij we het aan het college over willen laten hoe die 5 ton taakstelling wordt realiseerd, enerzijds bij de organisatie en anderzijds bij het vastgoed. Dat gaat niet alleen om het verkopen van vastgoed, maar ook om het beheren ervan. Als je alle kosten bij elkaar optelt van panden die niet goed worden gebruikt, kom je aan een fiks structureel bedrag. We laten het graag aan het college over om dat in te vullen. Een deel zit bij de organisatie, maar dat is geen €800.000,=. De heer Mateman: Maar u zoekt meer dan €300.000,= bij de ambtelijke organisatie? Mevrouw Van Amerongen: Ja, gezien de combinatie van externe inhuur en een forse overhead, vinden wij dat je de organisatie best tegen het licht mag houden. Er is meer te halen dan alleen de ingehuurd mensen te vervangen door trainees. Dan blijf je als organisatie buiten beeld, omdat je alleen de ingehuurd mensen op een andere manier invult. De heer Mateman: Dit is een wezenlijk punt. We hebben te maken met een kwetsbare organisatie. We hebben een aantal

veranderprocessen door te gaan die nog niet af zijn. Dan vind ik het principieel onjuist om in te zetten op krimp van het ambtelijke apparaat, omdat je je daarmee nog kwetsbaarder maakt. Daar moeten we voorzichtig mee zijn. We weten dat de markt krap is. Als je als werkgever geen toekomst weet te bieden, lopen mensen weg. Mevrouw Van Amerongen: Ik heb niet betoogd dat we mensen het werk af willen pakken. Natuurlijk moeten we uitkijken voor kwetsbaarheid. Maar wat we ook verzinnen, alles is kwetsbaar. Ook de voorzieningen voor mensen, als we daar tonnen afhaken voor een culturele organisatie. Het zijn lastige keuzes en daarom moeten we zoeken naar formules die zorgen voor kwaliteitsverbetering. Daarom pleiten we ook voor samenwerking, maar de wethouder geeft aan dat dat wel de kwaliteit verbetert, maar niet altijd het financiële plaatje. Die zoektocht willen we niet alleen houden door trainees in te voeren i.p.v. inhuur van derden, maar door ook de rest van de organisatie tegen het licht te houden. We willen zeker niet met de botte bij hakken. De heer Mateman: Het risico in de beeldvorming naar buiten en naar de ambtenaren dat er wordt bezuinigd op het ambtelijk apparaat, vind ik een heel verkeerd signaal. De heer Volkers: In grote lijnen zegt de oppositie tegen het college en de collegepartijen dat we een handreiking doen om te zien dat we minder kwetsbaar raken. D66/GL en VVD doen daarvoor voorstellen die er op neer komen dat we de ruimte die we de komende jaren hebben, gebruiken om te bekijken of we ergens wat kunnen halen. Dat kan in alle openheid. Wij doen die handreiking en het is de vraag of het college die wil oppakken. De heer Van der Rhee: Die handreiking wordt opgepakt. Het gaat om het gemak waarmee D66/GL zegt dat die €300.000,= alleen maar om externe inhuur gaat. In mijn beleving is dat niet zo gemakkelijk. Er is niet voor niets voor externe inhuur gekozen. Je haalt nieuw bloed en kwaliteit binnen. Dat kan inspirerend werken voor de eigen mensen. De fractie van CU-SGP is het eens met het CDA dat we zuinig op die mensen moeten zijn. Natuurlijk moeten we kijken of de bedrijfsvoering effectief is, maar dit gaat ons te ver. We moeten onze mensen steunen en in hun kracht zetten. Mevrouw Vijge: Ik kan me bij deze woorden aansluiten. Kijkend naar de Beschouwingen en moties van gisteravond, vraag ik me af wat daar nu nog van over is. Naar mijn idee gaan we nu zo veralgemeniseren dat er iets op tafel komt waar niemand op tegen kan zijn. Dat is niet de strekking van wat ik gisteravond heb gehoord. Voorzitter: Straks lopen we de moties en amendementen na en kan er, waar nodig, een verduidelijking worden gegeven. Wethouder Cegerek: Ik wil niet aan de secundaire arbeidsvoorwaarden van mijn mensen zitten. Ik neem uw suggesties mee om te zoeken naar samenwerking, etc., maar mensen ontslaan wil ik niet. Als gemeente moeten we een aantrekkelijke werkgever zijn.

Vervolg reactie wethouder Cegerek

Er ligt een motie m.b.t. de renovatie van het raadhuis. Er is een stuurgroep geactiveerd en er is een klankbordgroep waar ook raadsleden in zitten. In het voorjaar komen we met een voorstel voor renovatie van het raadhuis. Er zijn ook alternatieven genoemd om te verhuizen. Het college is niet te beroerd om in een ander gebouw te gaan zitten, desnoods met flexplekken. Ik wil de optie wel meenemen om de Eperweg als alternatief aan het raadsvoorstel toe te voegen. Het raadsvoorstel komt in het voorjaar en dan is de raad weer aan zet.

Burgemeester De Graaf

Het is een legitieme vraag om naar bezuinigingen op de ambtelijke organisatie te kijken. Maar met het verminderen van de capaciteit van de organisatie zal de raad ook haar wensenpakket moeten aanpassen. De fractie van D66/GL zei gisteren: "*We missen in de begroting bij dit hoofdstuk (dat ging over organisatie) oneerbiedig gezegd de raad als klant van de bedrijfsvoering.*" Met minder mensen wordt u dus minder klant. Dit is mijn 9^e gemeente en ook de kwetsbaarste. We moeten buitengewoon zorgvuldig omspringen met de organisatie, maar kijken hoe we zaken kunnen inrichten zullen we zeker doen. De heer De Weerdts refereerde aan een opmerking van gisteren over de communicatie rondom de berichtgeving vlak voor de verkiezingen dat we tegen een aanzienlijk tekort in het sociaal domein waren aangelopen. Wat mij stak, was uw opmerking: "*In mijn achterhoofd denk ik dat het geen verrassing was.*" Wat zou het nut kunnen zijn geweest van de op dat moment verantwoordelijke partijen om vlak voor de verkiezingen te melden dat er een groot tekort was? Dat kan toch geen doorgestoken kaart zijn? Dat is ons ook echt overkomen. Vervolgens hebben we ons vraag gesteld of we wel in control waren. Daar zijn we vervolgens aan gaan werken. Geloof u mij op mijn woord dat het voor ons net zo'n grote verrassing was als voor de

gemeenteraad. De heer De Weerdt interrumpeert: Ik heb uit mijn hart gesproken. Als ik ga internetbankieren kan ik allerlei wijzigingen doen. Ook in onze gemeente bestaat digitaal verkeer. Het zal misschien niet bekend zijn geweest dat het bedrag zo groot was, maar ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat het bekend was dat er iets aan kon komen wat niet helemaal fijn was om mee te delen. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat het geen complete verrassing kan zijn geweest.

Vervolg reactie burgemeester De Graaf

Burgemeester De Graaf: Mevrouw Vijge had het over de openingstijden. Ik heb goed genoteerd dat we met name de oudere inwoners op de juiste wijze moeten benaderen, omdat niet iedereen digitaal kan worden benaderd. Over het traject dat we begin volgend jaar met inwoners in gaan: Het is niet een kwestie van u vraagt en wij draaien. Uiteindelijk beslist de gemeenteraad. Aan iedereen die deelneemt aan de inspraak zullen we vertellen wat de financiële positie van de gemeente is en welke eisen er op tafel liggen voor het sluitend krijgen van de begroting. Binnen dat kader kunnen we overleggen en kunnen we besluiten om het anders te verdelen, externe inkomsten te verhogen, of interne uitgaven te verlagen. Maar het moet binnen die kaders, omdat we een sluitende begroting moeten hebben voor 2020 en volgende jaren. Uiteindelijk moet alle inspraak leiden tot uitspraak van de gemeenteraad. Zo zit de democratie lokaal in elkaar.

De heer Horst vraagt om een schorsing om de moties te kunnen bespreken. De voorzitter stemt hier in toe en schorst de vergadering om 16.45 uur voor 10 minuten. De vergadering wordt voortgezet om 17.20 uur.

Besluitvorming over amendementen

Amendement nr. 2018-06 namens D66/GL en VVD inzake communicatie ombuigingen

Conclusie: Het amendement is door het college overgenomen en wordt unaniem door de raad aangenomen, zonder hoofdelijke stemming.

Amendement nr. 2018-07 namens CDA, CU-SGP en PvdA inzake hondenbelasting

Conclusie: Het amendement wordt door de raad unaniem aangenomen.

Amendement nr. 2018-08 namens D66/GL inzake taakstelling gemeente

Conclusie: Het amendement is verworpen met 4 stemmen voor (D66/GL 2 en VVD 2) en 13 stemmen tegen (CU-SGP 4, PvdA 2, GBP 3 en CDA 4).

Amendement nr. 2018-09.2, raadsbreed inzake Toeristenbelasting

De heer Volkers leest het dictum van het amendement voor.

Conclusie: Het amendement wordt door de raad unaniem aangenomen.

Besluitvorming over moties

Motie nr. 2018-06 namens VVD en D66/GL inzake meerjarenraming 2020-2022

Conclusie: De motie wordt verworpen met 7 stemmen voor (D66/GL 2, VVD 2 en GBP 3) en 10 stemmen tegen (CU-SGP 4, PvdA 2 en CDA 4).

Motie nr. 2018-07 namens CDA, CU-SGP en PvdA inzake toeristenbelasting en extra inkomsten

De heer Mateman: Deze motie wordt ingetrokken, omdat dit is verwoord in het amendement.

Conclusie: De motie is ingetrokken.

Motie nr. 2018-08.2 namens PvdA, CDA, CU-SGP en D66/GL inzake kwantitatieve eisen woningbouw

Conclusie: De motie wordt door de raad unaniem aangenomen.

Motie nr. 2018-09 namens D66/GL inzake het raadhuis

Conclusie: De motie wordt verworpen met 2 stemmen voor (D66/GL 2) en 15 stemmen tegen (CU-SGP 4, PvdA 2, VVD 2, GBP 3 en CDA 4).

Besluitvorming over begroting en meerjarenraming

De raad wordt gevraagd met in achtneming van de aangenomen amendementen:

1. De begroting 2019 vast te stellen;
2. De investeringskredieten die in de begroting zijn opgenomen beschikbaar te stellen voor het jaar 2019;
3. In te stemmen met de meerjarenraming 2020-2022, met dien verstande dat op de voorgestelde omhuigingsvoorstellen in de 1e helft van 2019 breed inspraak wordt verleend aan alle betrokken verenigingen, organisaties en instellingen ter voorbereiding van besluitvorming door de raad begin november 2019.

Conclusie: Gewijzigd besluit met in achtneming van de aangenomen amendementen 2018-06, 2018-07, 2018-09.2 conform aangenomen met 7 stemmen tegen (D66/GL 2, VVD 2 en GBP 3) en 10 stemmen voor (CU-SGP 4, PvdA 2 en CDA 4).

5. Structurele uitbreiding griffie en bevordering griffier

Introductie onderwerp: De raad wordt voorgesteld

1. Per 1 januari 2019 de formatie van de griffie met 15,5 uur per week structureel uit te breiden;
2. De griffier te bevorderen naar schaal 12;
3. Als dekking voor 2019 de precariogelden in de zetten en vanaf 2020 dit structureel in de begroting op te nemen.

De voorzitter vraagt of de raad behandeling van het voorstel wenst. Dat is niet het geval en de voorzitter brengt het voorstel in stemming.

Conclusie: Zonder beraadslaging en hoofdelijke stemming conform besloten.

6. Gewijzigde samenstelling vertrouwenscommissie

Introductie onderwerp: De raad wordt voorgesteld:

1. Raadslid mevrouw S.I. van Amerongen (D66/GL) per 6 november 2018 ontslag te verlenen als lid van de vertrouwenscommissie voor de benoemingsprocedure burgemeester.
2. Raadslid mevrouw D.J. Landman-Kok (D66/GL) per 6 november 2018 te benoemen als lid van de vertrouwenscommissie voor de benoemingsprocedure burgemeester.

De voorzitter vraagt of de raad behandeling van het voorstel wenst. Dat is niet het geval en de voorzitter brengt het voorstel in stemming.

Conclusie: Zonder beraadslaging en hoofdelijke stemming conform besloten.

7. Sluiting

De voorzitter sluit om 17.25 uur de vergadering, dankt het publiek voor haar aanwezigheid en de raadsleden voor de beraadslagingen en nodigt de genodigden uit voor de maaltijd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Heerde op 17 december 2018.

, griffier

, voorzitter

Bijlagen:	-	Betoog de heer Van der Vijgh
	-	Betoog mevrouw Van der Vliet
	-	Betoog de heer Gelsing
	-	Betoog de heer Prins
5	-	Algemene Beschouwingen VVD
	-	Algemene Beschouwingen CDA
	-	Algemene Beschouwingen GBP
	-	Algemene Beschouwingen PvdA
	-	Algemene Beschouwingen D66/GL
10	-	Algemene Beschouwingen CU-SGP
	-	Amendement nr. 2018-06
	-	Amendement nr. 2018-07
	-	Amendement nr. 2018-08
	-	Amendement nr. 2018-09.2
15	-	Motie nr. 2018-06
	-	Motie nr. 2018-07
	-	Motie nr. 2018-08.2
	-	Motie nr. 2018-09
20		